

Evaluatie financiële situatie van molens in Noord-Holland

De Woudaap Krommeniedijk

de Noord-Hollandse
MOLENFEDERATIE

STATIONSPLEIN 112, 2011 LN HAARLEM
POSTBUS 205, 2000 AE HAARLEM

Maart 2010

Roede steken, De Dorregeester, Uitgeest

Voor vragen over dit rapport en interviews kunt u terecht bij:

Stichting Noord-Hollandse Molenfederatie
Willem Rol
Schakelstraat 23
1536 AP Marken-Binnen
Tel: 075 – 6411924
E-mail: willem.rol@icu.nl

Meerdere exemplaren van dit rapport zijn te bestellen bij:

Helga Zwertbroek
p/a stichting de Noord-Hollandse Molenfederatie
Stationsplein 112
2011 LN Haarlem
E-mail: Helgazwertbroek@cultureelerfgoednh.nl

Inhoudsopgave

1) Inleiding	5
2) Conclusies en aanbevelingen	7
3) Huidige situatie	9
4) SWOT-analyse	11
5) Verzekeringen	13
6) Provincie	15
7) Gemeenten	17
8) Waterschappen	19
9) Private financieringsbronnen	21
10) Molenbiotopen	23
11) Noord-Hollands Molenfederatie	25
Bijlagen	27
Interviews	29
Stichting De Werverhoofse Molen	31
Vereniging De Wieringer Molens	33
Wimmemolens, particulier	35
Molenstichting Alkmaar en Omstreken	37
Stichting Uitgeester en Akersloter molens (SUAM)	39
Stichting De Zijper Molens	41
Stichting Molen De Krijgsman	43
Stichting Molens Zuid-Kennemerland	45
Stichting De Westfriese Molens	47
Stichting Schermer Molens	49
Vereniging De Zaansche Molen	51

Colofon:

Fotoverantwoording:

Foto omslag	Simon van der Meer
Pag. 26 (o)	De Larense Molen
Pag. 20 (b), 26 (b), 40	Jaap van der Veen
Pag. 18	Stichting Molen Adriaan
Pag. 20 (o)	Andreas de Vos
Pag. 30	St. Wervershoofse Molen
Pag. 34	Stichting Wieringer molens
Pag. 2, 4, 5, 6, 12, 22, 24, 32, 36, 38, 42, 44, 46, 48, 50, 52	Eric Zwijnenberg
Pag. 43	Stichting de Zijper molens

Vrijwilligers bij Molen de Vriendschap te Weesp

Molen de Vriendschap te Weesp

1) Inleiding

Bij de uitreiking van de molenprijs tijdens de molencontactdag op 3 oktober 2009 op Texel nodigde mevrouw Sascha Baggerman, Gedeputeerde voor Cultuur, ons uit een evaluatie van de financiële toestand van de molens in Noord-Holland op te stellen. Met ingang van 2009 is de provinciale maal- en draaipremieregeling in Noord-Holland afgeschaft en vervangen door een vaste bijdrage van 1000 euro per molen, ongeacht het aantal omwentelingen. De indruk was dat door deze wijziging met name de molenorganisaties er op achteruit waren gegaan.

Wij hebben een onderzoek ingesteld naar de gevolgen van de wijzigingen in de provinciale subsidieregelingen voor molenorganisaties (stichtingen en verenigingen). Dat onderzoek omvatte interviews en enquêtes met 10 molenorganisaties die tezamen circa 50% van de molens in eigendom en/of beheer hebben. De gespreksverslagen zijn als bijlagen aan dit rapport toegevoegd. Dit geeft een representatief beeld.

Naast de provinciale subsidieregelingen voor molens hebben wij in dit onderzoek ook gekeken naar andere financiële aspecten, waaronder verzekeringen, het BRIM van het Rijk en een vergelijking tussen de provinciale subsidieregelingen voor molens in Zuid-Holland en Noord-Holland.

Molenmaker aan het werk bij de Wimmenumer Molen

Oliemolen met het Vuister

Molen Noorder-M te Zijpe tijdens de Molencontactdag 2007

2) Conclusies en aanbevelingen

De onderhoudstoestand van de molens in Noord-Holland is in het algemeen goed. Door een opeen stapeling van financiële bijdragen door het Rijk, provincie Noord-Holland en gemeenten waren molenorganisaties tot 2009 in staat de jaarlijkse onderhoudskosten grotendeels te dekken. De provinciale maal- en draaipremieregeling, ingevoerd in 1982, heeft daarin in grote mate bijgedragen. Ook de inzet van duizenden enthousiaste vrijwilligers bij molenorganisaties, giften van het publiek en financiële bijdragen van verscheidene fondsen hebben een cruciale rol vervuld om de instandhouding van molens mogelijk te maken.

Met ons onderzoek hebben wij vast kunnen stellen dat de opheffing van de provinciale maal- en draaipremieregeling in Noord-Holland en vervanging door een vaste bijdrage van 1000 euro per molen geleid heeft tot substantiële verschuivingen in de exploitaties bij molenorganisaties. Een deel van de molenorganisaties is erop vooruit gegaan. Daartegenover staat dat een ander deel erop achteruit is gegaan. De grote verliezers zijn molenorganisaties met actieve molenaars; zij zijn gemiddeld 40% omlaag gegaan. Er zijn gaten in hun exploitatie geslagen. Dat komt bovenop hoge verzekeringspremies en exploitatietekorten waarmee nagenoeg alle molenorganisaties hebben te maken.

De exploitatie van molenorganisaties geeft structurele exploitatietekorten te zien dat kan oplopen van 3000 tot 5000 euro per molen per jaar (dat geldt ook voor particulieren). Dat hangt samen met hoge verzekeringspremies die kunnen variëren van 2000 tot 4000 euro per molen per jaar. Het Rijk en provincie Noord-Holland stellen verzekeringen wel verplicht, maar zij bieden echter geen tegemoetkoming voor verzekeringen. Dat is scheef. Contributies van leden of donateurs kunnen de hogere verzekeringspremies niet meer bijbenen. Bedrijven zijn wel geïnteresseerd in sponsoring van restauraties of evenementen, maar niet in sponsoring van verzekeringen. Wij signaleren dat molenorganisaties nu kijken naar een hoger eigen risico, maar molens zijn brandgevoelig en wij menen dat zij deze risico's niet zelfstandig kunnen dragen. Wij maken ons zorgen over de brandschaderisico's en verzekeringsproblematiek bij molenorganisaties.

Nederland telt circa 1200 molens, waarvan 1/3 deel in de provincies Zuid-Holland (224 molens) en Noord-Holland (158 molens). De provincie Zuid-Holland besteedt meer dan 10 keer zo veel aan molens als provincie Noord-Holland. De provincie Zuid-Holland draagt bij in restauraties (25%, 1 á 3 mln euro per jaar), onderhoud (30%, 2500 euro per molen per jaar) en draaipremies gerelateerd aan het aantal omwentelingen. Dat heeft ertoe geleid dat Zuid-Holland een groot deel van de extra rijksbudgetten voor restauraties heeft binnengehaald. Haar provinciale bijdragen hebben een succesvolle hefboomwerking. Provincie Zuid-Holland kent in haar beleid hoge prioriteit toe aan molens, omdat draaiende molens levendige blikvangers en pleisterplaatsen zijn in het landschap voor recreatie en toerisme. Vooral de poldermolens hebben een hoge cultuur-historische waarde in polderlandschappen.

Onze belangrijkste aanbevelingen voor het molenbeleid in Noord-Holland zijn:

- Provinciale instandhoudingssubsidies invoeren, in aanvulling op het BRIM (60% Rijksbijdrage), waarbij wij denken aan een provinciale bijdrage van 20% (50% van het eigen aandeel van 40%).
- Voor molens die géén rijksmonument zijn en niet in aanmerking komen voor zo'n regeling, moet een aparte oplossing worden gezocht. Het gaat om circa 24 molens in Noord-Holland (circa 15 % van het totale aantal molens).
- Verhoging van de provinciale bijdrage met 1000 euro naar 2000 euro per molen. Dit extra bedrag biedt een tegemoetkoming aan de hoge verzekeringspremies.

- Een onderzoek naar de haalbaarheid van een waarborgfonds voor molens in Noord-Holland om de verzekeringsperikelen binnen de perken te houden. Wij zijn voor het handhaven van een laag eigen risico bij brandschadeverzekeringen. Bij de invoering van zo'n waarborgfonds kan de bijdrage in verzekeringspremies worden verlaagd.
- Molenbiotopen zijn opgenomen in provinciale structuurvisies op de ruimtelijke ordening en wij verzoeken de provincie Noord-Holland afspraken te maken met gemeenten om molenbiotopen ook op te nemen in gemeentelijke structuurvisies of bestemmingsplannen.
- Molens in het provinciaal beleid voor landschap, recreatie en toerisme aanscherpen. Recreatie en toerisme zijn een belangrijke tak van sport voor de regionale economie en werkgelegenheid. Wij zien mogelijkheden voor nauwere samenwerking tussen overheid en bedrijven.
- Gemeenten verzoeken om een bijdrage in restauraties en onderhoud, in aanvulling op de BRIM. Een groot aantal gemeenten verleent een bijdrage, oplopend tot 25%.
- Waterschappen verzoeken om een bijdrage van 1000 euro per watermolen per jaar, watermolens maalvaardig maken en als noodbemaling voor calamiteiten aanhouden. Zo'n regeling geldt alleen voor watermolens.
- Korenmolens kunnen een zorgfunctie vervullen met aangepaste werkgelegenheid ten behoeve van mensen met een beperking of handicap. Voorst korenmolens paraat houden voor noodbemaling bij calamiteiten in de voedselvoorziening (meel).

Hierna volgt een toelichting.

3) Huidige situatie

Nederland telt circa 1200 molens, waarvan 1/3 deel in de provincies Zuid-Holland (224) en Noord-Holland (158). Windmolens behoren tot het cultuurhistorisch erfgoed. In de 17^e eeuw was ons land de bakermat van de eerste industriële revolutie op basis van windkracht. Molens hebben later hun economische functies verloren door stoommachines en elektriciteit. Daartegenover staat dat molens als cultuurhistorisch erfgoed nu een waardevolle functie vervullen voor landschap, recreatie en toerisme.

Noord-Holland telt 158 molens. De eigendomssituatie is als volgt:

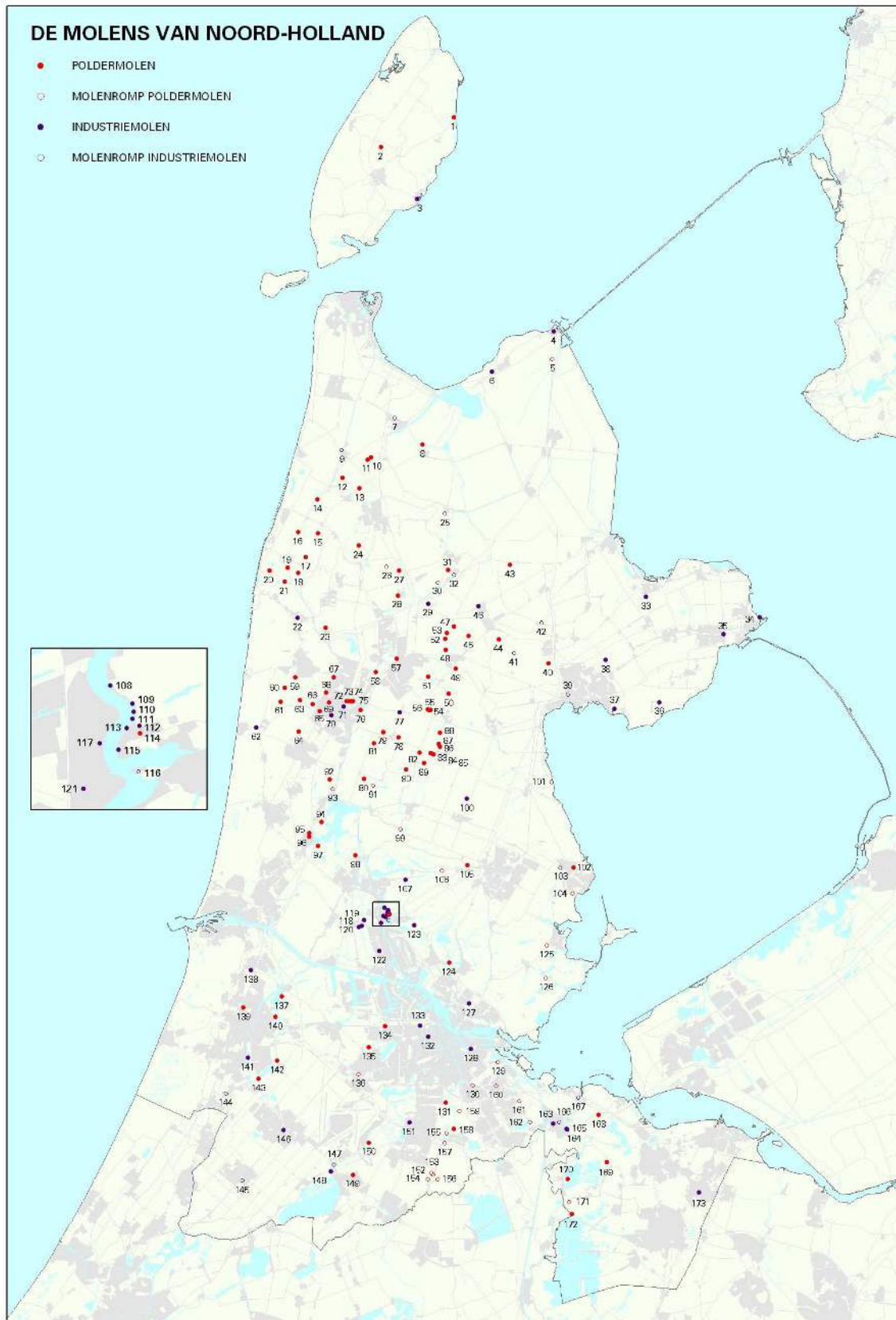
	Aantal	Aandeel	Bijzonderheden
Molenstichtingen en ver Gemeenten	77	49 %	Totaal 14 gemeenten HHNK heeft 19 watermolens Deels matige onderhoudstoestand Natuurmonumenten 4x, e.a.
Waterschappen	24	15 %	
Particulieren	22	14 %	
Overigen	21	13 %	
	14	9 %	
	158	100 %	

Molenorganisaties hebben de helft van de molens in eigendom. De grootste molenorganisaties zijn Stichting Schermer Molens (15), Vereniging De Zaanse Molen (12), Stichting De Westfriese Molens (11) en Stichting De Zijper Molens (9).

Het beleidsmatige en financiële kader voor molens is op landelijk niveau geregeld in het BRIM (Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, www.cultureelerfgoed.nl). De Rijksbijdragen voor restauraties en onderhoud van molens bedragen maximaal 60% (en 30% als molens in eigendom zijn van gemeenten of waterschappen). Specifieke aandachtspunten zijn:

- Onvoorziene kosten of tegenvallers kunnen nog niet worden verrekend.
- Rijksbijdragen zijn te laag voor (complete) restauraties van industriemolens.
- Lange termijn reserveringen mogelijk maken, bv vervanging van riet over 50 jaar.
- RCE verlangt (soms) sprinklerinstallaties en geeft dan meestal wel een bijdrage in de extra kosten als sprake is van unieke, onvervangbare molens.
- RCE stelt verzekeringen verplicht, maar zij biedt geen financiële tegemoetkoming.
- Koppeling met gemeenten verbeteren, tekst en uitleg geven aan gemeenten.
- RCE stelt een aanvaardbare molenbiotoop verplicht voor het verkrijgen van een onderhoudssubsidie, maar zij draagt niet of nauwelijks bij aan het behoud daarvan.
- Herziening in 2012: wijzigingen vroegtijdig bekend maken, zodat moleneigenaren beter vooruit kunnen plannen in restauraties en onderhoud na 2012.

Uitsluitend molens waarvan de status als rijksmonument is erkend, kunnen voor het BRIM in aanmerking komen. Dat geldt voor circa 6/7 deel van de molens in Noord-Holland. Daartegenover staat dat circa 1/7 deel géén status als rijksmonument heeft, bij voorbeeld: De Leonide in Anna Paulowna, Molen van Piet in Tuitjenhorn, De Gouden Engel in Koedijk, De Oude Knecht in Akersloot (wel gemeentelijk monument), Het Jonge Schaap in Zaandam. De Jonge Dirk in Westzaan, De Adriaan in Haarlem en de Molen van Sloten in Amsterdam.

4) SWOT-analyse

Wij hebben een SWOT-analyse van de molenorganisaties in Noord-Holland gemaakt, waarbij de sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen in kaart zijn gebracht.

Een oersterke troef van molenorganisaties is het vrijwilligerswerk. Zij beschikken over duizenden trouwe vrijwilligers die toegewijd en enthousiast zijn en zij hebben kennis en ervaring opgebouwd. Het draaien en malen van molens wordt mogelijk gemaakt dankzij de inzet van een groot aantal vrijwillige molenaars en zij beschikken over het diploma van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Bij het onderhoud van molens en het beheer van molenbiotopen helpen steeds meer vrijwilligers en sommige molenorganisaties beschikken zelfs over een eigen werkplaats waar vrijwilligers timmerwerk kunnen voorbereiden. Heel veel vrijwilligers zijn actief in ontvangst van publiek, recreatieve evenementen, rondleidingen voor toeristen, educatie voor scholen en voorlichting.

<p>Sterke punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cultuurhistorisch erfgoed • Vrijwilligers • Locale betrokkenheid • Goede naam bij het publiek • Landschapsschoon • Blikvangers en trekpleisters voor recreatie en toerisme • Internationaal imago Nederland 	<p>Zwakke punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exploitatietekorten • Brandgevoelige objecten • Verzekeringspremies stijgen • Bereik onder jongeren en nieuwe Nederlanders • 6-jarige termijn BRIM matcht niet met lange termijn karakter van beheer (bv riet om 50 jaar) • Continuïteit subsidie regelingen na herziening BRIM in 2012?
<p>Kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vriendenkringen • Recreatie en toerisme • Zorgfunctie • Sponsoring • Legaten • CO2-reductie • Internet • Noodbemaling 	<p>Bedreigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Impact opheffing provinciale draai- en maalpremies • Aantasting molenbiotopen • Vandalisme en vuurwerk • Hogere verzekeringspremies • Wet- en regelgeving • Wat gaat HHNK met haar 19 watermolens doen?

Molenorganisaties kampen doorgaans met exploitatietekorten (dat geldt ook voor particuliere eigenaren). Exploitatietekorten kunnen oplopen van 3000 tot 5000 euro per molen per jaar. Dat hangt samen met hoge verzekeringspremies die kunnen variëren van 2000 tot 4000 euro per molen per jaar bedragen. Het Rijk en provincie Noord-Holland stellen verzekeringen wel verplicht, maar zij bieden echter geen tegemoetkoming om de exploitatietekorten en verzekeringsproblematiek binnen de perken te houden.

Het Jonge Schaap te Zaandam in aanbouw

Het Jonge Schaap te Zaandam voltooid

5) Verzekeringen

Verzekeringen vormen een grote kostenpost. De verzekeringspremies variëren van 2000 tot 4000 euro per molen per jaar. Dat is uitgesplitst per molentype:

- Industriemolens: gemiddeld circa 4000 euro per molen per jaar.
- Watermolens: gemiddeld circa 2000 euro per molen per jaar.
- Korenmolens: grote variatie; vanaf 2000 tot 4000 euro per molen per jaar.

Daarbij komt dat de premies stijgen onder invloed van jaarlijkse indexeringen en 5-jaarlijkse hertaxaties. Ook na ingrijpende restauraties in het kader van de RRWR tijdens de periode 2006-2008 is de waarde van molens en navenant (na hertaxaties) de hoogte van premies gestegen.

Molens zijn brandgevoelig. De risico's op bliksemschade zijn met succes beperkt door bliksemafleiders. Daartegenover staat dat de risico's op brand door vandalisme, brandstichting en vuurwerk zijn toegenomen. Grote brandschades waren:

- De Veer bij Haarlem (1998, brandstichting).
- De Sluismolen te Koedijk (2001, brandstichting).
- De Oude Knecht in Akersloot (2001, vuurwerk).
- Molen C bij Alkmaar (1999 én 2004, brandstichting).

De pas gerestaureerde molen Het Prinsenhof bij Westzaan ontsnapte aan een ramp, omdat brandstichting in de hut (met molenaarsverblijf) vroegtijdig werd ontdekt en geblust.

Leerpunten naar aanleiding van deze rampen zijn:

- Molenorganisaties zijn tevreden over de schadeafhandeling door de Onderlinge Brandwaarborg Mij, de schade-expert heeft affiniteit met molens en schade-uitkeringen worden vlot uitbetaald.
- Derving van omzet en subsidies is gedekt.
- Provincie Noord-Holland is bereid subsidies door te betalen bij calamiteiten.
- Schades aan onroerende zaken zoals voorraden graan en meel zijn niet gedekt. Bij koren- en industriemolens moet dat apart worden verzekerd.
- De inboedel van het woonhuisdeel moet door de bewoner apart worden verzekerd.
- De bewijslast van de schade aan onroerende zaken en het verhaal op de daders is tijdrovend.
- Vraag de politie altijd een proces-verbaal te maken, vraag dit ter inzage, onderteken dit en maak kopieën. Een rechtszaak tegen daders wordt moeilijker als de politie slechts een aantekening maakt, dus geen proces-verbaal. Dat leidt tot vertragingen.
- De Rijksdienst (RCE) na de ramp bellen, de monumentenstatus veilig stellen en het bestek van de herbouw met haar bespreken.
- Schades aan straatwerk en erven rondom de molen zijn niet gedekt.
- Bouwbegeleidings- en opzichterskosten bij de herbouw werden niet gedekt.
- Na de vuurwerkcramp heeft gemeente Castricum in de APV een zone van 150 meter rondom molens vastgesteld waarin geen vuurwerk meer mag worden afgestoken.
- Aanlichten van molens werkt preventief tegen vandalisme.
- Lichtschakelaars wekken de indruk dat de molen bewoond is. Dat geldt ook voor een fiets tegen het hek bij een molen. Dit zijn handige tips.
- Brandweeroefeningen periodiek herhalen (minimaal om de 2 jaar). Attentiepunten: aanrijroute, inschaling en opschaling van ernst van de brand (hoog: monument), inzet van welk materieel, sleutelkastje bij de molen, waterpunten, veilige zone, bediening van de molen bij afwezigheid van de molenaar.

Suggesties voor verbeteringen zijn van harte welkom.

Voor brandschade zijn de meeste molens verzekerd bij de Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer. De premies bedragen circa 2,06‰ op basis van de herbouwwaarde, waarbij indexatie jaarlijks en hertaxatie om de 5 jaar plaats vinden. De premies geven een trendmatige stijging te zien. De indruk bestaat dat de premies sterker omhoog zijn gegaan nadat een concurrent - Mees & Zoonen - zich had teruggetrokken. Het markt-

aandeel van De Onderlinge Brandwaarborg Mij is volgens mijn schatting hoger dan 75%. Er zijn slechts enkele concurrenten overgebleven: o.a. Willis Verzekeringen (met vestigingen in Amsterdam en Beverwijk) en Onderlinge 1860 (Hoorn).

Lagere premies zijn mogelijk als een hoger eigen risico voor brandschade wordt geaccepteerd, maar daaraan kleven nogal wat haken en ogen. De brandschade van een molen kan oplopen tot 1 miljoen euro of meer. Dat risico kunnen molenorganisaties niet zelfstandig dragen. Een hoger eigen risico voor brandschade is naar mijn mening alleen haalbaar als het Rijk bereid is garanties af te geven voor een 60% BRIM-bijdrage aan de het herstel van brandschades aan molen. Het Rijk en provincie Noord-Holland stellen verzekeringen wel verplicht, maar zij zijn echter niet bereid tot een tegemoetkoming in de verzekeringsproblematiek. Dat is scheef.

Een alternatief kan gelegen zijn in de oprichting van een waarborgfonds voor molens in Noord-Holland. De slagingskansen van een verzekeringspool zijn groter naar mate meer molenorganisaties eraan deelnemen én de overheid bereid is als achterborg toe te treden. De provincie Noord-Holland, gemeenten en waterschappen kunnen in aanmerking komen voor een achterborg. Wij pleiten voor een provinciaal onderzoek naar de haalbaarheid van een waarborgfonds ten behoeve van molens in Noord-Holland. Waarborgfondconstructies hebben zich in andere sectoren al in de praktijk bewezen, waaronder sociale woningbouw (WSW), ziekenhuizen (WfZ), vakantiereizen en afvalrecycling. Het Rijk is achterborg in het WSW en het WfZ.

Voor storm zijn de meeste molens verzekerd bij Scheeffers of Grano in Deventer, die beide zijn gelieerd aan de Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer. Stichting Schermer Molens heeft het eigen risico voor stormschade met ingang van 2010 verhoogd. In de afgelopen 10 jaren heeft zij zeven keer zo veel premies betaald dan schade-uitkeringen ontvangen. Zij gaat een voorziening eigen risico voor stormschade vormen, een calamiteitenfonds met een omvang van 25.000 euro per molen. Dat levert een besparing op van circa 440 euro per molen per jaar.

Vrijwillige molenaars zijn verzekerd bij Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. De overige vrijwilligers maken steeds meer gebruik van collectieve verzekeringen voor vrijwilligers via gemeenten. Voor bestuurdersaansprakelijkheids-verzekeringen is dat ook mogelijk. De meeste molenorganisaties hebben geen bestuurdersaansprakelijkheids-verzekering afgesloten.

6) Provincie

De provincie Noord-Holland ondersteunt van oudsher activiteiten voor molens, maar haar financiële bijdragen zijn in de loop der jaren verlaagd. Vanaf 1996 zijn de provinciale bijdragen voor restauraties en onderhoud van molens (25%) stop gezet. Ook provinciale bijdragen in exploitatieverliezen zijn toen beëindigd.

In 2009 is de provinciale maal- en draaipremieregeling opgeheven en vervangen door een jaarlijkse vaste bijdrage van 1000 euro per jaar. Dat heeft tot ingrijpende wijzigingen bij molenorganisaties geleid. Een deel van de molenorganisaties is erop vooruit gegaan en daartegenover staat dat een ander deel minder ontvangt.

De grote verliezers zijn molenorganisaties met actieve molenaars. De molenorganisaties die er op achteruit zijn gegaan, zijn gemiddeld 40% omlaag gegaan. Ter illustratie volgt hieronder een specificatie.

	Oude regeling, Draaipremies	Nieuw, 1000 euro p/m	Mutaties	Mutaties
De Zaanse Molen	> 20.000	12.000	-/- 8.000	-/- 40 %
Schermer Molens	23.600	15.000	-/- 8.600	-/- 36 %
Westfrieze Molens	10.000	11.000	+/+ 1.000	+/+ 10 %
Zuid-Kennemerland	4.420	5.000	+/+ 580	+/+ 13 %
De Krijgsman	2.500	1.000	-/- 1.500	-/- 60 %
Zijper Molens	12.000	9.000	-/- 3.000	-/- 25 %
SUAM	2.500	2.000	-/- 500	-/- 20 %
Mst Alkmaar e.o.	9.000	6.000	-/- 3.000	-/- 33 %
Wimmenumerpolder	2.350	1.000	-/- 1.350	-/- 57 %
Wieringer Molens	4.000	2.000	-/- 2.000	-/- 50 %
Werverhoofse Molen	1.800	1.000	-/- 800	-/- 44 %

Molenorganisaties vinden dat een ongelukkige gang van zaken. Er is géén stimulans meer voor meer draaien. Harder werken wordt nu niet meer beloond en het lijkt alsof niets doen nu wel wordt beloond. Dat is naar hun mening een ongewenste ontwikkeling. Meer draaien is beter voor de molen, fraaier voor het landschap en aantrekkelijker voor het publiek.

In Zuid-Holland behoren molens tot de speerpunten van het provinciaal beleid. Zij kent al decennia een specifiek molenbeleid (bron: Provinciaal Molenbeleid Zuid-Holland, 2006). Zij heeft een molenbureau, waarbij twee molenconsulenten volledig en uitsluitend beschikbaar zijn voor molens. Provincie Zuid-Holland verleent financiële bijdragen aan restauraties (25%), onderhoud (30%) en draaipremies. Zij hecht hoge waarde aan draaipremies, omdat draaiende molens het landschap verlevendigen en blikvangers zijn voor recreatie en toerisme. Hieronder volgt een vergelijking tussen provincies Zuid-Holland en Noord-Holland.

	Provincie Zuid-Holland	Provincie Noord-Holland
Aantal molens	224	158
Restauratiesubsidies	25%, 1 á 3 mln euro per jaar	-
Onderhoudssubsidies	30%, 2500 euro per molen/jaar	-
Exploitatieverliezen	-	-
Draaipremies	ja	nee, niet meer
Overige subsidies	-	1000 euro per molen/jaar
Molenprijs	-	10.000 euro per jaar
Molenconsulenten	2 fte's, volledig en uitsluitend voor molens	geen

Dat levert resultaten op voor de molens in Zuid-Holland. Zuid-Holland verwerft een groot deel van de rijksbudgetten voor molens, dankzij de hefboomwerking van haar bijdragen en ambtelijke ondersteuning bij restauratieplannen. Er worden jaarlijks voortgangsrapportages met de stand van zaken opgesteld, waarin u meer details kunt vinden over financiële aspecten (bron: Voortgangsrapportages instandhouding molens Zuid-Holland).

Molens worden door provincie Zuid-Holland en het Ministerie van Economische Zaken voortvarend op de kaart gezet in recreatie en toerisme, waaronder het Werelderfgoed Kinderdijk tijdens de World Expo 2010 in Sjanghai om Aziatische toeristen aan te trekken.

Het molenbeleid van provincie Zuid-Holland biedt kansen voor het dupliceren van best practices in provincie Noord-Holland. In aanvulling op het BRIM (60% Rijksbijdrage) stellen wij voor voor provinciale instandhoudingssubsidies in te voeren, waarbij wij denken aan een bijdrage van 20% (dat komt overeen met 50% van het eigen aandeel voor molenorganisaties). Ook stellen wij voor dat de provincie afspraken probeert te maken met gemeenten. Een groot aantal gemeenten is al bereid financiële bijdragen te geven, oplopend tot 25%. Pooling van kosten tussen Rijk (60%), provincie Noord-Holland en gemeenten lijkt haalbaar. Een actieve rol van de provincie Noord-Holland maakt een hefboomwerking mogelijk, waarbij een groter deel van de rijksbudgetten kan worden aangewend voor molens en werkgelegenheid in Noord-Holland.

De molenorganisaties geven de voorkeur aan een maal- en draaipremieregeling. Dat is een sportieve stimulans voor molenaars om hun molen meer te laten draaien. Provincie Zuid-Holland hanteert nog steeds een draaipremieregeling op basis van tellers, zodat we referenties over tellers, leveranciers en rechtmatigheid zouden kunnen verifiëren. Ook een aantal andere provincies en Vlaamse gewesten gebruiken draaipremieregelingen. Mechanische tellers zijn degelijk en nog steeds goed leverbaar. Elektronische tellers waren niet goed uitgetest en vertoonden ernstige gebreken, maar latere leveringen functioneren wel naar behoren. Het is jammer dat de maal- en draaipremieregeling van provincie Noord-Holland is opgeheven. Om dit verlies te compenseren hebben wij naar alternatieven gekeken, waaronder instandhoudingssubsidies en een tegemoetkoming voor de hogere verzekeringspremies.

Wij stellen voor dat de provincie Noord-Holland haar jaarlijkse vaste bijdrage van 1000 euro per molen met 1000 euro verhoogt tot 2000 euro per molen. Deze verhoging biedt een tegemoetkoming aan de exploitatie- en verzekeringsproblematiek bij de molenorganisaties.

In 2007 is een provinciale Molenprijs ingesteld. De provincie Noord-Holland heeft hiervoor jaarlijks 10.000 euro beschikbaar gesteld. De jury beoordeelt inzendingen op basis van een verschillende criteria, waaronder educatie, toerisme en landschap. In 2009 werd de 1^e prijs toegekend aan Stichting Molens Zuid-Kennemerland. De overige prijswinnaars in 2009 waren de Molenpost, Vrienden van de Laarder Molen, Stichting Uitgeester- en Akersloter Molens, en papiermolen De Schoolmeester. De provinciale Molenprijs stimuleert vrijwilligerswerk.

De provincie Noord-Holland heeft molenbiotopen opgenomen in haar structuurvisie op de ruimtelijke ordening. In de follow-up zal handhaving aandacht vragen. Wij verzoeken de provincie Noord-Holland afspraken te maken met gemeenten over de vertaling van molenbiotopen in gemeentelijke structuurvisies of bestemmingsplannen.

7) Gemeenten

Verscheidene gemeenten ondersteunen van oudsher restauraties en onderhoud van molens. Zij waarderen molens als cultuurhistorisch erfgoed in stads- en dorpsgezichten voor recreatie en toerisme. Op 3 maart 2010 hebben gemeentelijke verkiezingen plaatsgevonden. Dat heeft geleid tot wijzigingen in de samenstelling van gemeenteraden en speerpunten in het gemeentelijk beleid. Graag nodigen we de nieuwe gemeenteraden en Colleges van B&W uit om bij de plaatselijke molen op bezoek te komen en het gemeentelijk molenbeleid te bespreken. Specifieke attentiepunten zijn:

- Gemeentelijke bijdragen aan restauraties en onderhoud van molens, in aanvulling op de 60% Rijksbijdrage op basis van het BRIM. Een groot aantal gemeenten verleent al een financiële bijdrage aan molenorganisaties, oplopend tot 25%.
- Molenbiotopen in gemeentelijke structuur- of bestemmingsplannen verankeren om de windvang van molens en de zichtbaarheid van molens voor het publiek beter te waarborgen.
- In de APV een zone rondom de molen vaststellen waarin (rond de jaarwisseling) geen vuurwerk mag worden afgestoken. Ook afspraken maken met politie over toezicht.
- Verzekeringen ten behoeve van vrijwilligers bij molens via de gemeente mogelijk maken. In de praktijk gebeurt dat al bij een groot aantal gemeenten.
- WOZ: vrijstellingen van de WOZ afgeven voor molens en de WOZ-waarde van molens op 0 of 1 euro vaststellen, inclusief de grond waarop de molen staat.
- Zorgfunctie: aangepaste werkgelegenheid ten behoeve van mensen met een beperking of handicap in bakkerijen, winkeltjes of theehuisjes bij korenmolens.
- De provinciale bijdrage van 1000 euro per molen komt binnen bij de gemeente als zij eigenaar van de molen is. Wij verzoeken de desbetreffende gemeenten dit geld over te dragen aan de vrijwilligers die op de gemeentelijke molen(s) actief zijn. Sommige gemeenten boeken dat al over, bv gemeente Haarlem. De vrijwilligers besteden dat geld aan o.a. aankopen van materiaal en vervanging van zeilen. Dit verdient navolging.
- Faciliteiten: gemeente Haarlem heeft een werkplaats beschikbaar gesteld voor (technische) vrijwilligers die onderhoud en reparaties aan molens verrichten.

In 2010 zijn er 14 gemeenten in Noord-Holland die nog molens in eigendom hebben: Bergen, Niedorp, Wervershoof, Drechterland, Heiloo, Alkmaar, Uitgeest, Amsterdam, Velsen, Haarlem, Heemstede, Haarlemmermeer, Aalsmeer en Weesp. De Rijksbijdrage is 30% voor gemeentelijke molens (in plaats van 60% voor molenorganisaties).

Molen De Adriaan, Haarlem, in het kader van het jaar van de molens 2007

8) Waterschappen

Watermolens behoren tot de oertaken van waterschappen. HHNK (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) heeft 19 watermolens in eigendom. Waternet (gelieerd met Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht) heeft 3 watermolens. HHNK gaat zich in deze bestuursperiode beraden over zijn molenbeleid, waaronder wel/niet afstoten van haar watermolens. Speciale attentiepunten zijn:

- Overdracht? HHNK heeft altijd goed gezorgd voor haar watermolens en deze verkeren in een uitstekende onderhoudstoestand. Dat kunnen we beter zo laten. De overdracht van watermolens kan dus beter achterwege blijven. De watermolens moeten in goede handen terecht komen als HHNK zou besluiten ze toch af te stoten. Het ligt voor de hand dan ook te denken aan molenorganisaties, omdat zij molens als cultuurhistorisch erfgoed koesteren en geen winstdoel hebben. Een symbolische overnameprijs van 1 euro per watermolen is passend. De overdracht van molens moet naar onze mening gepaard gaan met een gewenningsbijdrage of afkoopsom voor onderhoud én verzekeringen over een periode van 10 jaar. Naast onderhoud moet dus ook rekening worden gehouden met verzekeringen. Na de overdracht gaat de Rijksbijdrage op basis van het BRIM omhoog van 30% naar 60%.
- Maalvaardig restaureren van watermolens. Hollands Noorderkwartier (dat is het werkgebied van HHNK) telt 75 watermolens. Circa 97% van deze watermolens is draaivaardig. Circa 81% is maalvaardig. Enkele particuliere watermolens verkeren in een slechte onderhoudstoestand. De maalvaardige watermolens vormen een extra potentieel voor noodbemaling.
- Keur en molenbiotopen: in de keur van HHNK is vastgesteld dat in een zone met een straal van 200 meter rondom watermolens niet mag worden gebouwd en dat bomen moeten worden gesnoeid tot een hoogte van maximaal 2 meter. Dit voorschrift in de keur is cruciaal voor een vrije windvang van watermolens.
- Noodbemaling: watermolens kunnen als noodbemaling bij calamiteiten worden ingezet en dat gebeurt jaarlijks. Een aantal waterschappen hebben daarover nieuwe afspraken gemaakt, waaronder Hoogheemraadschap van Rijnland dat een jaarlijkse vergoeding van 1000 euro per watermolen verstrekt aan lokale molenorganisaties om watermolens als reserve voor het waterbeheer beschikbaar te houden.
- Harmonisatie van subsidieregelingen. Enkele rechtsvoorgangers van HHNK kenden verschillende subsidieregelingen en HHNK heeft deze voortgezet. Het Lange Rond hanteerde vanaf de 1990's een jaarlijkse subsidie van 1500 gulden per watermolen (681 euro). Deze subsidies zijn in de loop der jaren echter niet aangepast aan het huidige prijspeil. Wij stellen voor dat HHNK de verschillende regelingen gaat inventariseren en gelijk trekken.

Voorts vragen wij het waterschap om medewerking aan onderzoek naar de haalbaarheid van een waarborgfonds voor molens in Noord-Holland, inclusief een stukje achterborg, omdat de helft van de Noord-Hollandse molens uit watermolens bestaat.

Molen De Dog, Akersloot

De Sluismolen Alkmaar, eerste molenbiotoopproject van PMC

9) Private financieringsbronnen

Molenorganisaties boren ook private financieringsbronnen aan om het beheer en de exploitatie van molens op langere termijn veilig te stellen. De belangrijkste zijn:

- **Contributies:** bv Vereniging De Zaanse Molen is koploper met ruim 3700 leden, zij heeft trouwe leden en bedrijven die bij calamiteiten bijspringen.
- **Vrienden:** bv Stichting De Werverhoofse Molen heeft een vaste vriendenkring met bedrijven opgebouwd en organiseert jaarrond evenementen.
- **Stichting De Jonge Arnoldus:** zij ondersteunt ook projecten die gericht zijn op het instandhouden van expertise en kennisoverdracht, waaronder een dvd over de restauratie van Het Jonge Schaaap.
- **Fondsen:** Bank Giro Loterij, VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuur Fonds, Gravin van Bylandt Stichting, Honig Laan Fonds, e.a. zijn vaste geldgevers voor projecten.
- **Sponsoring door ondernemingsverenigingen, bedrijven, Rabo, Rotary, e.a.** Denk ook aan hulp in "natura": kosteloos hijswerk, gereedschap, materiaal, etc.
- **Verkopen:** bv molenaar/ondernemer bij De Krijgsman die zich richt op niches voor meelproducten, speciale verpakkingen en Noord-Hollandse winkelketens.
- **Zorgfuncties:** bv De Krijgsman in Oosterblokker, De Otter in Oterleek en 't Roode Hert in Alkmaar bieden aangepaste werkgelegenheid ten behoeve van mensen met een beperking of handicap.
- **Legaten:** bv SMZK in Haarlem heeft dat geormerkt voor een molenaarsfonds waarvan kosten van opleidingen van vrijwillige molenaars worden betaald. De Zijper Molens heeft legaten geormerkt voor onderdelen van restauraties die niet door het BRIM worden gedekt en onvoorziene kosten of tegenvallers.
- **Entreegelden:** bv 50% van de entreegelden van twee molens bij De Zaanse Schans komen ten gunste van Vereniging De Zaanse Molen.
- **Trouwlocaties, verhuur van de molen voor families die een jubileum in kleine kring vieren en culturele evenementen.**
- **Recreatie en toerisme zijn een belangrijke tak van sport voor de lokale economie en werkgelegenheid.** Draaiende molens zijn blikvangers voor recreatie en toerisme. Zij vervullen een spilfunctie in netwerken zoals fiets- en wandelroutes. Bij verscheidene molens is Engels- en Duitstalige informatie beschikbaar.

De variatie is groot. Particulieren en bedrijven lopen doorgaans warm voor restauraties en evenementen. Draaiende molens trekken meer publiek aan en dat vergroot de animo van sponsors. Voor koren- en industriemolens lopen sponsors meestal eerder warm dan voor watermolens. Watermolens staan vaak "uit de loop" afgelegen in polders en zij zijn vaak bewoond, waardoor het moeilijker is om er publiek te ontvangen. Sponsors hebben géén animo voor verzekeringen of aanzuiveren exploitatietekorten. Overheidsbijdragen blijven onmisbaar. Wij zien mogelijkheden voor nauwere samenwerking met overheden en bedrijven op het gebied van landschap, recreatie en toerisme.

De Traanroeier te Oudeschild, Texel

10) Molenbiotopen

Molens hebben vrije windvang nodig. De cultuurhistorische waarde van molens komt beter tot haar recht in relatie tot hun omgeving zoals fraaie stads- en dorpsgezichten of open polderlandschappen. Ook vergroot dit de zichtbaarheid van (draaiende) molens voor het publiek, alsmede de aantrekkelijkheid voor recreatie en toerisme.

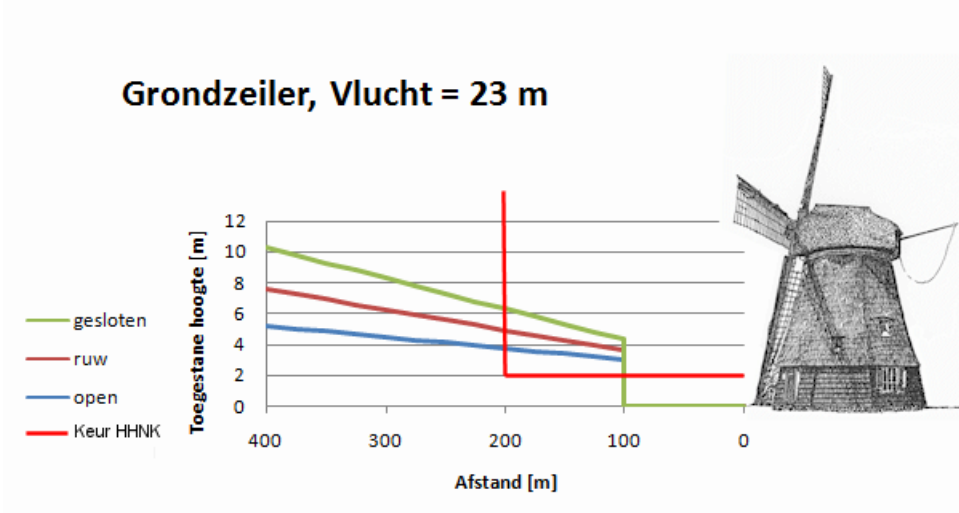
Molenbiotopen	Aantal	Aandeel
Goed	53	35 %
Aanvaardbaar	34	22 %
Matig	32	21 %
Bedenkelijk	16	10 %
Slecht	18	12 %
	153	

De helft van de molens ondervindt hinder van gebouwen of bomen. Dat heeft ons onderzoek in 2006 uitgewezen. In de toekomst raken nog meer molens in de knel door uitbreiding van bebouwing of aanplanten van bomen. Nieuwe knelpunten zijn bij voorbeeld:

- De Traanroeier te Oudeschild door verhoging van het Maritiem & Jutters Museum.
- De Hensbroekermolen door woningbouwplannen van gemeente Heerhugowaard.
- De Ooievaar te Zaandijk door een grote aanlegsteiger voor cruiseschepen.

Molenbiotopen zijn opgenomen in provinciale structuurvisies op de ruimtelijke ordening. Ook moeten molenbiotopen worden geborgd in gemeentelijke structuurvisies of bestemmingsplannen. In de keur van HHNK is vastgelegd dat een zone met een straal van 200 meter rondom een watermolen open moet worden gehouden. Vereniging De Hollandsche Molen heeft een handleiding met specifieke formules voor molenbiotopen ontwikkeld. U kunt hierover meer informatie vinden op www.molenbiotoop.nl. De provincie Zuid-Holland hanteert vergelijkbare criteria ((bron: brochure goedkeuringscriteria molenbiotopen).

Ter illustratie volgt hieronder een voorbeeld (bron: Eric Zwijnenberg):

Op 22 juni 2009 heeft de Stichting Uitgeester en Akersloter molens van de bestuursrechter in Haarlem gelijk gekregen in een rechtzaak tegen het aanplanten van bomen door een kantoor nabij watermolen De Kat. Volgens de bestuursrechter moeten de bomen binnen een cirkel van 200 meter rondom de watermolen worden gesnoeid tot maximaal 2 meter. Dat is in de keur van het HHNK geregeld. Gemeente Uitgeest heeft deze molenbiotoop zones in haar bestemmingsplannen opgenomen.

De Stichting Uitgeester en Akersloter molens, het HHNK, gemeente Uitgeest en de Molenfederatie organiseren samen informatieve avondbijeenkomsten met burgers en bedrijven om de mogelijkheden voor vrijwillig landschapsbeheer in molenbiotopen te bespreken. De eerste molenbiotopen zijn opgeknapt met hulp van vrijwilligers in samenwerking met Landschap Noord-Holland. De resultaten zijn veelbelovend: meer bloemen in de weide en zeldzame orchideeën. Ook worden molens en molenbiotopen beter aangesloten op wandel- en fietsroutes.

De Ooievaar te Zaandam, verpeste molenbiotoop

11) Noord-Hollandse Molenfederatie

In 2009 is de Stichting de Noord-Hollandse Molenfederatie opgericht. Dat is de opvolger van de Provinciale Molencommissie. Welke taken behoren topprioriteit te krijgen? Deze vraag is aan de molenorganisaties voorgelegd. Uit de antwoorden op deze vraag komt een helder patroon naar voren. De top-3 zijn:

- Provinciale netwerken: verbetering van subsidieregelingen, liefst provinciale draaipremies weer invoeren en cofinanciering van restauraties en onderhoud. Dit staat "met stip op de 1^e plaats" in de verlanglijstjes van de molenorganisaties.
- Molenbiotopen: open zones rondom molens vaststellen voor een vrije windvang en goede zichtbaarheid voor publiek in provinciale structuurplannen, gemeentelijke bestemmingsplannen en waterschapskeuren.
- Verzekeringen: een verzekeringspool voor molens in Noord-Holland, onderzoeken of dit haalbaar is.

Overige wensen die genoemd zijn:

- Samenwerking, kennis delen en repliceren van best practices.
- Beheer- en exploitatieproblematiek inzichtelijk maken en vertalen naar kengetallen.
- Aanbesteding van offertes voor molenbouwers (mededingingsaspecten).
- Overdracht van molens door HHNK: ondersteuning van gezamenlijke beleid en randvoorwaarden voor de bruidschat.
- Praktijkgericht ten behoeve van vrijwilligers en affiniteit met vrijwilligerswerk.
- Een potje voor studiebeurzen en vakopleidingen ten behoeve van stagiaires.

Ook zijn er vragen gesteld over de taakafbakening en rolverdeling met Vereniging De Hollandsche Molen. In de praktijk vullen wij elkaar goed aan. De Noord-Hollandse Molenfederatie richt zich op de belangenbehartiging van moleneigenaren bij het provinciaal bestuur van Noord-Holland, gemeenten en waterschappen die in deze provincie liggen. Wij organiseren jaarlijks de provinciale molencontactdag, waarbij ook de provinciale molenprijs wordt uitgereikt. Wij zijn vrijwilligers

Vereniging De Hollandsche Molen is het boegbeeld voor alle molens in Nederland. Zij behartigt de belangen van moleneigenaren op landelijk niveau, waaronder het Rijk en het BRIM. Ook beschikt zijn over medewerkers met specifieke expertise, waaronder juridische zaken en molenbiotopen. U kunt meer informatie over molens of de Vereniging De Hollandsche Molens vinden op haar nieuwe website: www.molens.nl.

Wormer, 13 maart 2010
Stichting De Noord-Hollandse Molenfederatie

Molen Etersheimerbraak

Larense Molen

Bijlagen

Interviews:

Stichting De Werverhoofse Molen

Vereniging De Wieringer Molens

Wimmenumermolen, particulier

Molenstichting Alkmaar en Omstreken

Stichting Uitgeester en Akersloter molens (SUAM)

Stichting De Zijper Molens

Stichting Molen De Krijgsman

Stichting Molens Zuid-Kennemerland

Stichting De Westfrieze Molens

Stichting Schermer Molens

Vereniging De Zaansche Molen

Vrijwilliger bij de Werverhoofse molen

Stichting De Werwerhoofse Molen

Gesprek op 18 februari 2010 met Gidus van de Swaluw (voorzitter, ex-wethouder) en Gerard van Balen (secretaris, ex-hoofd sector Ruimte) bij De Hoop in Wervershoof.

- In 2003 is de Stichting De Werwerhoofse Molen opgericht (SDWM). Men had eerst een bedrijfsplan gemaakt. De molen is in 2004/2005 gerestaureerd en dat is door de gemeente betaald. Daarnaast werd door de gemeente een lening van 94.000 euro en een gift van 50.000 euro verstrekt voor de inrichting van de molen en ontvangstruimte.
- Gemeente Wervershoof is eigenaar van de molen. Zij neemt restauraties en onderhoud voor haar rekening, maar ook brand- en stormschadeverzekeringen. De gemeente zal met de gemeente Andijk op 1 januari 2011 toegevoegd worden aan de gemeente Medemblik.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillig molenaars zijn verzekerd via Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.
 - Overige vrijwilligers zijn via de gemeente bij Centraal Beheer verzekerd.
 - Dat geldt ook voor bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen.
 - Inboedel en voorraden zijn verzekerd bij Europolis (Rabo).

Er heeft zich één grote schadepost voorgedaan: asbreuk met bijkomende schade aan de wieken, schade 80.000 euro, tijdens eigen lessen. Dat werd door de verzekering niet gedekt, omdat naar het oordeel van de verzekeraar geen sprake was van een officiële les op basis van de definities van Het Gilde. De gemeente Wervershoof heeft deze schadepost voor het overgrote deel gedekt. Verder heeft dekking plaatsgevonden via enkele acties vanuit de Werwerhoofse gemeenschap.

- De nieuwe provinciale subsidieregeling heeft tot een forse derving van baten geleid:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 1.800 euro per jaar
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: 1.000 euro per jaar

Nadeel 800 euro per jaar

De provinciale draaipremies regeling was een sportieve stimulans voor de vrijwillige molenaars om meer draaien en draaiende molens vallen beter op bij het publiek.

- BRIM: 30% Rijksbijdrage, omdat de molen in eigendom van de gemeente is.
- Er zijn circa 100 vrijwilligers. Zij zijn geclusterd in 7 groepen:
 - Molenaars
 - Onderhoud/veiligheid
 - Gidsen
 - Evenementen
 - Sponsors
 - Horeca/arrangementen
 - Vrijwilligers

Er zijn een 7-tal coördinatoren die voor de interne organisatie en communicatie zorgen, ook zijn zij in het algemeen bestuur vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en penningmeester.

Er verschijnt 1x per jaar een Molenmail dat naar alle vrijwilligers en sponsors wordt verzonden. Tussentijds ontvangen vrijwilligers korte berichten via e-mail. Er wordt 1x per jaar een contactavond met vrijwilligers georganiseerd.

Het algemeen bestuur komt 2x per jaar bijeen om het seizoen voor te bereiden resp. te evalueren. Het dagelijks bestuur komt bijna maandelijks bijeen.

- Vriendenkring met sponsors is ingedeeld in:
 - Diamanten vriend: Woningstichting Het Grootslag.
 - Expositievriend: Rabo, zij ondersteunt evenementen en exposities.
 - Gouden vrienden: nu 6 bedrijven

- Zilveren vrienden: nu 13 bedrijven
 - Boezemvrienden: trouwe, gulle gevers uit het dorp.
 - Privé: donateurs.
- Recreatie en toerisme is een speerpunt. Dat was al in het bedrijfsplan opgenomen. Zij organiseren jaarlijks evenementen, exposities en speciale activiteiten. Het hoogseizoen loopt vanaf mei t/m september. Zij ontvangen regelmatig bezoekers van campings uit Medemblik en Andijk. Folders worden verspreid bij VVV, hotels, pensions en campings. Ook zijn er Engels- en Duitstalige folders, omdat in dit gebied ook veel Duitse toeristen komen. In samenwerking met www.bus-idee.nl worden touringcarbedrijven benaderd. Op 25 april 2010 vindt de officiële opening van het nieuwe seizoen plaats.
 - De provinciale molenprijs 2008 werd toegekend aan deze molenstichting. Zij hebben dat aangewend voor zonneschermen bij de ontvangstruimte en kleding van vrijwilligers die er bezoekers ontvangen.
 - De molenstichting komt jaarlijks op de provinciale molencontactdag, maar was niet op de hoogte van het bestaan van de adviesraad of algemeen bestuur dat 2x per jaar bijeenkomt. Aan mailinglijst van de Noord-Hollandse Molenfederatie toevoegen.

De Hoop te Wervershoof, activiteiten met kinderen

Vereniging De Wieringer Molens

Gesprek op 16 februari 2010 met Evert Busser (voorzitter) en Ton Maas (penningmeester, en voorzitter van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars in Noord-Holland) bij Vereniging De Wieringer Molens (VDWM).

- Dit is kleinere vereniging met 2 molens in eigendom op Wieringen.
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brandschade: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer, premies bijna 3.100 euro per jaar. Na recente hertaxaties zijn de premies verdubbeld van ruim 1.400 euro naar bijna 3.100 euro per jaar.
 - Stormschade: Scheeffeffer, premies bijna 600 euro, verdubbeld na hertaxaties.
 - Dekking o.b.v. herbouwwaarde, verdubbeld na recente hertaxaties.
 - Eigen risico ruim 1.100 euro, per gebeurtenis en per locatie.
 - Geen grote schades of claims, ondanks ligging dicht bij zee geen stormschades.
 - Conditie: geen bijzonderheden.
 - De contributies kunnen de hogere verzekeringspremies niet meer bijbenen.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillig molenaars zijn verzekerd via Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.
 - Aansprakelijkheidsverzekeringen lopen bij Univé en Hollands Noorden.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling is een financiële aderlating:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 4.000 euro per jaar
 - Nieuwe regeling: o.b.v. 1000 euro per molen: 2.000 euro per jaar

Nadeel 2.000 euro per jaar

De eerste elektronische tellers deden 't niet en werden al snel vervangen door nieuwe elektronische tellers die 't wel goed doen.

- BRIM: 60%. Ook kleine posten lopen op, maar worden niet gedekt: bijv. 6 brandblussers, 1200 euro, die om de 6 jaar moeten worden vervangen.
- Gemeente Wieringen verleent een tegemoetkoming in de kosten van de brandverzekering : 750 euro per jaar. Dat was 50% van de verzekeringspremies voor de beide molens. De recente verdubbeling van verzekeringspremies kan niet worden opgevangen, omdat de gemeente op de nullijn zit.
- Woningbouwvereniging Beter Wonen verleent een bijdrage van 750 euro per jaar, op basis van 5-jarige contracten, omdat de 2 molens bijdragen aan de kwaliteit van de woon- en leefomgeving van de huurders.
- Giften: bijv. Rotary, Soroptimisten, Rabo en Univé.
- WOZ: gemeente Wieringen heeft de WOZ-waarde van de molens op 1 euro gesteld.
- Referenties over aannemers: tevreden over oplevering van werk door Vaags uit Aalten, Poland uit Oterleek en De Leeuw uit Schagen.
- Recreatie en toerisme: via de VVV komen er ook Duitse toeristen op bezoek en de kop van Noord-Holland biedt mogelijkheden voor toerisme uit Duitsland.
- Het verlanglijstje voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Belangenbehartiging bij overheden, bijv. provinciale subsidieregelingen verbeteren en herstel van provinciale draaipremies. De provincies Zuid-Holland en Groningen (Groninger Molenhuis) steken veel meer geld in molens en tonen meer belangstelling. Molens worden niet meer genoemd in de cultuurnota van de provincie Noord-Holland, waaruit is op te maken dat molens geen prioriteit hebben.

- Vraag en aanbod van vrijwillige molenaars op website in samenwerking met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Molen De Onderneming, Hippolytushoef

Wimmenumermolen, particulier

Gesprek op 11 februari 2010 met Eric Zwijnenberg, eigenaar-molenaar van de Wimmenumermolen. Vanaf 1967 is hij als vrijwilliger in de molenwereld actief, de 1^e met een diploma voor vrijwillig molenaar, hij was bestuurslid van o.a. Vereniging De Hollandsche Molen en Het Gilde, Stichting Schermer Molens, Molenstichting Alkmaar en Omstreken en is thans bestuurslid van Stichting De Zijper Molens.

- Sinds 1955 is deze watermolen in eigendom van de familie Zwijnenberg.
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brandschade: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer, premies 1.800 euro.
 - Stormschade: Scheeffe, premies 340 euro.
 - Premies gaan trendmatig omhoog door indexatie. De indruk bestaat dat nadat een andere verzekeraar – Mees & Zoonen – zich had teruggetrokken de premies sterker zijn gestegen.
 - Dekking o.b.v. herbouwwaarde, hertaxaties om de 5 jaar, jaarlijkse indexatie.
 - Geen grote schades of claims. Bliksemafleiders zijn effectief.
 - Conditie: geen extra voorwaarden of hogere eisen zoals sprinklerinstallaties.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillig molenaar, ongevallen en aansprakelijkheid, via Het Gilde.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling heeft nadelig uitpakkt:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 2.350 euro per jaar
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: 1.000 euro per jaar

Nadeel 1.350 euro per jaar

Dat komt bovenop eerdere verlagingen van provinciale bijdragen. Tot en met 1995 nam de provincie nog 25% van restauraties en onderhoud voor haar rekening. Ook verstrekte de provincie jaarlijks bijdragen aan het aanzuiveren van exploitatietekorten. Vanaf 1996 heeft de provincie dat allemaal afgeschaft.

- BRIM: 60%. Om de 6 jaar wordt deze regeling herzien, eerstkomend in 2012. Een manco is dat het Rijk waarschijnlijk wijzigingen pas op de valreep bekend maakt. Eigenaren kunnen daardoor moeilijk vooruit plannen, terwijl onderhoud en restauraties vragen om een focus voor de lange termijn. Onderhoud gaat gepaard met structurele kosten, maar overheden neigen steeds meer naar projectmatige subsidies. Dat leidt tot een grotere mismatch in de exploitatie tussen structurele kosten en kortlopende baten.
- Gemeente Bergen : financiële bijdrage van 851 euro per jaar. Dat is afgeleid van de 6-jarige BRIM-periode.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK): 681 euro per jaar. Dat is afgeleid van 1500 gulden per jaar die door het toenmalige waterschap Het Lange Rond werden verstrekt.
- Giften, fondsen en sponsors voor restauraties: geen.

- WOZ: hij moet jaarlijks opnieuw (overigens met succes) bezwaar aantekenen, omdat de gemeente telkens de WOZ-waarde weer extreem verhoogt. Voor de molen krijgt hij dan wel vrijstelling, maar de gemeente probeert grond bij de molen aan te slaan voor bouwgrond in plaats van agrarische waarde. Het is onmogelijk meerjarige afspraken te maken. Na jarenlang met succes bezwaar aantekenen ging de gemeente in 2009 uit van een reëlere WOZ-waarde.

	WOZ-waarde voor bezwaar	WOZ-waarde na toegekend bezwaar	Verlaging ten gunste van moleneigenaar
1997	224.000 gulden	62.000 gulden	162.000 gulden
2001	97.562 euro	25.141 euro	72.421 euro
2007	116.000 euro	45.000 euro	71.000 euro
2008	120.000 euro	51.000 euro	69.000 euro
2009	52.000 euro	52.000 euro	Geen bezwaar gemaakt
2010	59.000 euro	?	Bezwaar in overweging

- Fiscale zaken: giften voor molenstichtingen/verenigingen zijn wel fiscaal aftrekbaar, maar uitgaven voor de eigen molen zijn niet fiscaal aftrekbaar. Dat is scheef.
- Opvolging: hij heeft een stichting opgericht die zijn molen overneemt als hij komt te overlijden. Deze stichting heeft nu min of meer een "slapend" bestaan. De belastingdienst heeft de stichting erkend als ANBI-instelling. Zijn jaarlijkse gift aan deze stichting is fiscaal aftrekbaar. Het spaarpotje is "geormerkt" voor de molen. Er vindt jaarlijks een schouw van de onderhoudstoestand van de molen plaats.
- Het verlanglijstje voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Netwerken bij overheden en verbetering van provinciale bijdragen.
 - Molenbiotopen.
 -

Wimmenermolen

Molenstichting Alkmaar en Omstreken

Gesprek op 9 februari 2010 met Caroline de Bruijn (voorzitter), Ton Rijvordt (secretaris, vrijwillig molenaar), Simon Swart (penningmeester), Els Olsthoorn (publiciteit en sponsors), Andreas de Vos (onderhoud en molenbiotopen, vrijwillig molenaar) bij MSA in Alkmaar.

- MSA heeft 6 watermolens in eigendom, te weten de Bosmolen en sinds maart 2000 de molens B, C, D, E (Zes Wielen) en de Ambachtsmolen achter Oudorp. Deze vijf zijn van de provincie Noord-Holland overgenomen.
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brandschade: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer, premies 10.700 euro.
 - Stormschade: Scheeffe, premies 2.100 euro.
 - Dekking o.b.v. herbouwwaarde, hertaxaties om de 5 jaar.
 - Condities: geen extra voorwaarden of hogere eisen zoals sprinklerinstallaties.
 - Grote schades: op 1^e Kerstdag 2004 is Molen C afgebrand door brandstichting.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars, ongevallen en aansprakelijkheid, WA-plus, via Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.
 - Overige vrijwilligers: nachecken hoe dat bij gemeente Alkmaar is geregeld (VNG).
 - Geen bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen, niet overtuigd van de noodzaak.
- Evaluatie en leerpunten n.a.v. brandschade bij Molen C in 2004:
 - Rijksdienst na ramp bellen, monumentenstatus borgen en bestek herbouw bespreken.
 - Tevreden over expert, afhandeling schade en vlotte betaling door verzekeraar.
 - Inboedelschade is niet gedekt. Dat moet apart worden geregeld.
 - Opzichterskosten van restauratie werden niet gedekt.
 - Draai- en maalpremies niet gedekt, provincie betaalde door.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling heeft nadelig uitgekapt voor MSA..
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 9.000 euro per jaar
 - Nieuwe regeling: o.b.v. 1000 euro per molen: 6.000 euro per jaar

Nadeel 3.000 euro per jaar

De schade is nog groter, omdat de Molens E (restauratie) en C (brandschade) in de afgelopen jaren minder hebben gedraaid. MSA vindt de nieuwe provinciale regeling psychologisch slecht, een stimulans valt weg en sportieve mentaliteit kalft af. Molens zijn blikvangers in het landschap voor recreatie en toerisme als ze meer draaien. MSA heeft liever provinciale maal- en draaipremies dan de provinciale molenprijzen.

- BRIM: 60%
- De gemeente Alkmaar neemt een deel van de BRIM-onderhoudskosten voor haar rekening. Ook is zij eigenaar van de Molen van Piet, de Robonsbosmolen en De Eendracht. De gemeente Bergen geeft een bescheiden bijdrage voor de Bosmolen.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK): MSA zal nagaan welke watermolens wel/niet in aanmerking komen voor een jaarlijkse bijdrage. Ook is HHNK eigenaar van de Geestmolen, de Sluismolen en De Viaan.
- Giften, fondsen en sponsors voor restauraties:
 - VSBfonds
 - Prins Bernhard Cultuurfonds
 - Gravin van Bylandt Stichting
 - Rabo Alkmaar
- Het verlanglijstje van MSA voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:

- Belangenbehartiging bij de provincie en verhoging van financiële bijdragen. In de loop der jaren is de provinciale steun voor molens weggezakt: het provinciale aandeel van 25% in de BRIM, de bijdrage in exploitatietekorten is en de provinciale draai- en maalregeling zijn aangeschaft.
- Molenbiotopen in gemeentelijke bestemmingsplannen en draagvlak verwerven.
- Aanbesteding van offertes voor molenbouwers (mededingingsaspecten).
- Taakafbakening tussen Vereniging De Hollandsche Molen en de Noord-Hollandse Molenfederatie.

Strijkmolen E van De Zes Wielen te Oudorp, gerestaureerd

Stichting Uitgeester en Akersloter molens (SUAM)

Gesprek op 5 februari 2010 met John Wissenberg (voorzitter), Harry Lamers (secretaris), Niek Kranenberg (penningmeester) en Theo Visser van SUAM.

- SUAM heeft 2 molens in eigendom: De Kat (watermolen) en De Oude Knecht (korenmolen). De overige molens in haar werkgebied zijn: de Noordermolen (HHNK), de Dorregeestermolen (gemeente Uitgeest), De Dog (HHNK), De Tweede Broekermolen (J.W. van Eerden) en De Woudaap (HHNK).
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brandschade: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer.
 - Stormschade: Scheeffers.
 - Dekking o.b.v. herbouwwaarde, hertaxaties om de 5 jaar.
 - Premies: 2,06 ‰.
 - Grote schades of claims: in 2001 is De Oude Knecht door vuurwerk afgebrand.
 - Condities: geen extra voorwaarden of hogere eisen.Gemeente Uitgeest heeft haar Dorregeestermolen niet verzekerd.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars, ongevallen en aansprakelijkheid, bij Het Gilde. Theo Visser valt bij de ongevallenverzekering af, omdat hij de 75-jarige leeftijd heeft bereikt en niet meer kan voldoen aan het leeftijds criterium van deze verzekering
 - Vrijwilligers zijn bij gemeente Castricum verzekerd (VNG-arrangement).
 - Geen bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen, men ziet de noodzaak niet in.
- Lessen n.a.v. de vuurwerkcramp op 1 januari 2001 voor De Oude Knecht in Akersloot:
 - SUAM is tevreden over de schade behandeling door de Onderlinge Brandwaarborg Mij, de expert had affiniteit met molens en voorschotten werden vlot betaald.
 - Schade aan straatwerk en tuinen werd niet gedekt. Herbestrating was noodzakelijk.
 - Inboedel en roerende zaken zoals voorraden graan en meel, zijn niet gedekt.
 - De bewijslast van de inboedelschade en het verhaal op de daders was tijdrovend.
 - De politie had slechts een aantekening gemaakt, geen proces-verbaal. Zij stelde zich passief op. Dat was niet handig bij de rechtszaak met de daders. Vraag de politie altijd een proces-verbaal te maken, vraag dit ter inzage en onderteken dit.
 - Derving van omzet en subsidies werd gedekt.
 - Gemeente Castricum heeft in de APV een zone van 150 meter rondom de molen vastgesteld, waarin geen vuurwerk meer mag worden afgestoken.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling heeft nadelig uitpakkt voor SUAM.
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 2.500 euro per jaar
 - Nieuwe regeling: o.b.v. 1000 euro per molen: 2.000 euro per jaar

Nadeel 500 euro per jaar (2 molens)

SUAM vindt een groot verlies dat de provinciale maal- en draaipremies zijn afgeschaft, omdat dat een goede regeling en prima stimulans voor de vrijwillige molenaars was. De mechanische tellers waren degelijk en verzegeld. De elektronische tellers vallen echter uit bij lagere temperaturen. SUAM pleit ervoor alternatieve oplossingen voor de tellers te zoeken en uit te testen. SUAM ziet ook wel een provinciale subsidieregeling met een vaste component en een variabele component o.b.v. het aantal omwentelingen zitten.

Met name Joop van Eerden, eigenaar en molenaar van De Tweede Broekermolen, heeft een aderlating ondergaan door deze wijziging, omdat hij veel draait.

De gemeente Uitgeest draagt de provinciale bijdrage voor de Dorregeestermolen niet over aan de SUAM (andere gemeenten zoals Haarlem doen dat wel).

- BRIM: 60%. Dat geldt voor De Kat, niet voor De Oude Knecht (geen rijksmonument).
- De gemeente Uitgeest verleent een bijdrage van 673 euro per jaar voor De Kat.

- Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) verleent een bijdrage van 763 euro per jaar voor De Kat. Deze watermolen is draai- en maalvaardig. Zij is stand-by beschikbaar bij wateroverlast en calamiteiten, bijv. toen de krukas van het gemaal brak.
- Giften, sponsors en legaten:
 - St. De Jonge Arnoldus verleende een bijdrage aan schilderwerk van De Oude Knegt.
 - Meel van De Oude Knegt wordt verkocht aan ambachtelijke bakkers in de omgeving.
 - Kraan- en transportbedrijf Winder in Limmen steunt in natura bij hijsen en transport.
 - SUAM is als ANBI-instelling erkend, waardoor giften fiscaal aftrekbaar zijn
- Molenbiotopen: op 22 juni 2009 heeft SUAM van de bestuursrechter in Haarlem gelijk gekregen in een rechtzaak tegen het aanplanten van bomen door een bedrijf nabij De Kat. Bomen moeten binnen een cirkel van 200 meter rondom de watermolen worden gesnoeid tot maximaal 2 meter hoogte. Dat is in de Keur van HHNK geregeld. Gemeente Uitgeest heeft molenbiotoop zones in het bestemmingsplan opgenomen. SUAM, HHNK, gemeente Uitgeest en de Molenfederatie Noord-Holland organiseren gezamenlijke informatieve avonden over molenbiotopen om medewerking van burgers en bedrijven te vragen. Bovendien werkt SUAM samen met Landschap Noord-Holland om vrijwillig landschapsbeheer van molenbiotopen te stimuleren. Dat maakt wandel- en fietsroutes fraaier.
- OZB: de OZB-waarde van De Oude Knegt is door gemeente Castricum op 100.000 euro gesteld. SUAM maakt jaarlijks bezwaar en telkens wordt vrijstelling gekregen.
- Dorregeestermolen: SUAM was in gesprek met de gemeente Uitgeest over de overdracht van deze molen, maar helaas stagneert dat door disputen over overpadrechten.
- Patentriet, kunststofriet, is voor twee molens in de USA gebruikt. John Wissenberg heeft patentriet gebruikt voor zijn woning. Dat is brandvrij. De aanlegkosten zijn hoog.
- Het verlanglijstje van SUAM voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Netwerken bij de provincie, waterschap en gemeenten. Verbetering van subsidie-regelingen en dat subsidies beter in de meerjarenbegroting van overheden worden verankerd.
 - Molenbiotopen.

Tweede Broekermolen, tweede molenbiotoopproject van de SUAM

Stichting De Zijper Molens

Gesprek op 4 februari 2010 met Bert Janssen, penningmeester bij Stichting De Zijper Molens (SDZM). Hij werkt bij ECN Petten, een expert in windenergie en offshore windparken.

- SDZM heeft 9 watermolens in eigendom, alle in de Zijperpolder.
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brand: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer, premie 2,06 ‰, dekking o.b.v. herbouwwaarde. In 2009 bedroegen de premies 15.800 euro. In 2010 gaan hertaxaties plaats vinden. De premies gaan waarschijnlijk omhoog.
 - Storm: Algemene Assurantie Mij Grano NV in Deventer, premies 3000 euro in 2009.
 - Condities: geen extra voorwaarden of hogere eisen zoals sprinklerinstallaties.
 - Er hebben zich geen grote schades of claims door bliksem of storm voorgedaan.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars, ongevallen en aansprakelijkheid, via Het Gilde. Er heeft zich onlangs een ernstig ongeval voorgedaan, een vrijwillige molenaar was van een trap gevallen en heeft daarbij twee rugwervels gebroken.
 - Overige vrijwilligers via gemeente Zijpe geregeld. Dat geldt vanaf 2010 ook voor bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen.
 - Bedrijfspolis is via ABN AMRO geregeld.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling heeft nadelig uitgekapt voor SDZM.
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 12.000 euro per jaar
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: 9.000 euro per jaar

Nadeel 3.000 euro per jaar

SDZM vindt de nieuwe provinciale regeling slecht, er is géén stimulans meer voor meer draaien, harder werken wordt niet meer beloond en niets doen wordt nu wel beloond. Dat vindt SDZM niet fair. SDZM verdeelt een deel van de 9000 euro per jaar pro rata het aantal omwentelingen over de molens en de oude mechanische tellers worden daarbij gebruikt. Molenaars die veel draaien krijgen dus meer dan molenaars die minder draaien. De 9 watermolens maken tezamen circa 2 mln. omwentelingen per jaar.

- BRIM: 60%. De nieuwe BRIM-regeling heeft nog steeds zwakke punten.
 - Onvoorziene kosten ontbreken. Bij vervanging van een rietkap van een watermolen kwam onvoorziene houtrot aan het licht. SDZM heeft toen ook het verrotte houtwerk vervangen. Deze onvoorziene tegenvaller was geen onderdeel van de PIP en bedroeg 20.000 euro. Een aanvullende BRIM-bijdrage tussen wal en schip gevallen door imperfecte regelgeving. SZM heeft deze tegenvaller voorgefinancierd en hoopt bij de eindafrekening dit alsnog te kunnen declareren. Vervanging van het riet en niets doen aan het rotte hout was geen oplossing.
 - Langetermijnreserveringen voor vervanging van riet over circa 50 jaar zijn niet mogelijk. De horizon van de BRIM is slechts 6 jaar.
- Gemeente Zijpe neemt 25 % met een maximum van 900 euro per molen per jaar voor haar rekening, in aanvulling op de BRIM. Zij verleent nu een financiële bijdrage van 8000 euro per jaar, voor de 9 watermolens tezamen.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) verleent een bijdrage van 500 euro per molen per jaar. Deze regeling is afkomstig van zijn rechtsvoorganger Hollands Kroon. Alle watermolens zijn draai- en maalvaardig. De watermolens zijn stand-by beschikbaar als zich wateroverlast voordoet. Zij zijn al een aantal keren met succes ingezet om wateroverlast te bestrijden, waarbij de schade voor de landbouw binnen de perken bleef. HHNK heeft nog één molen in eigendom in de Zijperpolder: Molen LOQ in

Burgervlotbrug. De molens van HHNK zijn prima onderhouden. Dat moet worden gewaarborgd.

- Meerjarenprognoses: SDZM besteedt gemiddeld circa 10.000 euro per molen per jaar aan onderhoud: schilderen, rietwerk, kleine reparaties, e.d. Rietwerk is uitbesteed aan een gespecialiseerde rietdekker die alle molens jaarlijks naloopt, circa 300 à 500 euro per molen per jaar.
- Giften, sponsors en legaten:
 - Legaten: 2x, spaargeld en effecten. Dat geld is geormerkt, rente en dividend wordt besteed aan jaarlijks onderhoud, de hoofdsom blijft intact en wordt achter de hand gehouden voor restauraties (bv onderdelen die niet door de BRIM worden gedekt en andere onvoorziene tegenvallers).
 - Stichting De Jonge Arnoldus heeft een financiële bijdrage geleverd aan een deelrestauratie van molen Noorder-M.
- Boktorschade: hiervan is sprake bij molen Noorder-M. SDZM wil dat in 2010 of 2011 aanpakken. De restauratiekosten worden geraamd op 100.000 euro. Dat is een grote tegenvaller. Zonder financiële steun van de BRIM en overheid is dit niet mogelijk.
- SDZM heeft contacten met de heer Zeeman, eigenaar van de molenstomp in 't Zand, die verplaatsings- en restauratieplannen heeft.
- Bestuur: de burgemeester van gemeente Zijpe was jarenlang voorzitter. Het huidige bestuur bestaat uit Piet Marees (voorzitter), Jan Bouwes (secretaris), Bert Janssen (penningmeester), Eric Zwijnenberg (vice-voorzitter), Ed Neef (technische zaken), Klaas van Diepen, Fred Laks, Klaas Zaal en Harm Vrieling.
- Het verlanglijstje van SDZM voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Netwerken bij de provincie, verbetering van de provinciale subsidieregelingen, liefst herstel van de draai- en maalpremies en provinciale bijdrage bij BRIM.
 - Verzekeringen, bijvoorbeeld een verzekeringspool voor molens in Noord-Holland.

Molen Noorder-M van de Zijpe, Sint Maartensvlotbrug

Stichting Molen De Krijgsman

Gesprek op 3 februari 2010 met Karin Greuter (voorzitter, zij werkt bij gemeente Bergen) en Erik Dudink (molenaar en ondernemer) bij Stichting Molen De Krijgsman (SMDK).

- SMDK heeft de korenmolen aan 2 ondernemers verhuurd, nl:
 - Erik Dudink, molenaar en ondernemer, hij zorgt voor het dagelijks onderhoud van de molen en hij is fabrikant van meelproducten. Zie www.broodbakken.nl.
 - Diana Schouten, theehuis De Molenwiek, met bakkerij en winkel, dat kleinschalige dagbesteding biedt aan werknemers met een handicap (bv ADHD en autisme). Zie www.demolenwiek.nl.

SMDK maakt zich sterk voor nieuwe economische functies voor de korenmolens, omdat de instandhouding van de molen beter kan worden gewaarborgd als de financiële continuïteit is veilig gesteld. Subsidies zijn niet genoeg voor een sluitende exploitatie.
 - Erik Dudink richt zijn focus als ondernemer op niches voor meelproducten zoals ambachtelijke meel, broodbakmixen voor gezinnen die thuis brood bakken, Elsje Fiederelsje pannenkoekmeel, Gijs natuurproducten en ingrediënten voor Skeetje bier van Westfriese bodem. Hij verkoopt een deel van zijn meelproducten via DEEN en PLUS, winkelketens van Noord-Hollandse ondernemers. Hij heeft speciale verpakkingen voor zijn assortiment ontworpen om het ambachtelijk fabricaat beter over het voetlicht te brengen. Hij heeft als ondernemer veel opgestoken van de Masterclass van Syntence, waarin hij met MKB-ondernemers uit verschillende branches kan sparren.
 - Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brand: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer, premies 2,06 ‰.
 - Storm: Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer.
 - Premies voor brand en storm samen circa 4000 euro per jaar.
 - Dekking o.b.v. herbouwwaarde, hertaxaties om de 5 jaar.
 - Conditie: geen extra voorwaarden of hogere eisen zoals sprinklerinstallaties.
 - Er zijn geen grote schades of claims geweest.
 - SMDK is risicomijdend. De continuïteit van de stichting en de twee ondernemers zijn afhankelijk van één korenmolen. Er is geen risicospreiding mogelijk. De dekking moet dus goed geregeld zijn, met een laag eigen risico.
 - Overige verzekeringen:
 - Ongevallen en aansprakelijkheid zijn door ondernemers zelf afgesloten.
 - SMDK heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.
 - De nieuwe provinciale subsidieregeling pakt zeer nadelig uit voor SMDK:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 2.500 euro per jaar
 - Nieuwe regeling: o.b.v. 1000 euro per molen: 1.000 euro per jaar

Nadeel 1.500 euro per jaar
- SMDK vindt de nieuwe provinciale regeling onrechtvaardig en oneerlijk. Goed gedrag wordt gestraft en niets doen wordt beloond. Dat is de omgekeerde wereld. Er is géén stimulans meer voor malen en draaien. Draaien en malen is beter voor de conditie van de molen, fraaier voor het landschap en aantrekkelijker voor het publiek. De onderhoudstoestand van de molen gaat achteruit als die niet meer zou draaien en malen.
- BRIM: 60%. SMDK ontvangt geen bijdragen van de gemeente Drechterland. De laatste restauratie is met giften van derden sluitend gemaakt. Rabo heeft een voorfinanciering verstrekt, met een hypotheek op de molen als onderpand, deze lening is bijna afgelost.
 - Giften, sponsors en legaten:
 - St. De Jonge Arnoldus heeft een financiële bijdrage geleverd aan de restauratie.
 - Installatiebedrijf J.N.P. Schouten, 25.000 euro, in natura, installatiewerk.
 - Giften door bedrijven in samenwerking met Round Table 100 West-Friesland.
 - Giften van ING en Rabo.

- Een restauratieproject is in voorbereiding: een nieuwe staart, rietwerk voor meer dan de helft van de molen en schilderen.
- Wet- en regelgeving vraagt steeds meer aandacht, Arbo is soms onwerkbaar.
- Molenbiotoop is goed dankzij de stellinghoogte van ruim 10 meter. De gemeente gaat eind dit jaar het bestemmingsplan aanpassen om woningbouw in de omgeving mogelijk te maken.
- SMDK heeft goede ervaringen met Adviesbureau Groen uit Montfoort, voor adviezen over restauraties, etc.
- Het verlanglijstje van SMDK voor de Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Netwerken bij de provincie, het verlies van de provinciale draai- en maalpremies repareren, financiële bijdragen voor restauraties of verzekeringen.
 - Verzekeringen, bijv. een pool van verzekeringen. Dat idee is in het verleden al eens geopperd, maar niet van de grond gekomen.
- Speciale wensen: een potje waaruit studiebeurzen voor vakopleidingen en stages kunnen worden betaald t.b.v. ambitieuze jongeren die molenaar én ondernemer willen worden, later een molen met onderneming willen overnemen. Naast molenaarskennis is vakkennis (bijv. van meelproducten, verpakking en verkoop) en financiële kennis nodig. Nederland telt nu een klein aantal fulltime molenaars die ook ondernemer zijn. Bedrijfsopvolging speelt als molenaar/ondernemers de 60-jarige leeftijd naderen. Graag zoeken zij opvolgers. Ook zijn er jongeren met potenties. Een gefaseerde overdracht van de molen met bedrijf over een periode van 5 jaar maakt overdracht van vakkennis beter mogelijk en vergroot de financiële haalbaarheid (naar voorbeeld van De Vlijt in Wageningen). Ter voorbereiding van bedrijfsopvolging zijn studiebeurzen en stages nodig. Ik vind dit een prima idee dat de slagingskansen van bedrijfsopvolging en financiële continuïteit voor molens vergroot.

Winkel in molen De Krijgsman te Oosterblokker

Stichting Molens Zuid-Kennemerland

Gesprek op 2 februari 2010 met Rob Ingenhoest (technisch beheer & vice-voorzitter), Willem Keij (penningmeester) en Cisca Smit (vastgoed/monumenten, gemeente Haarlem) in de werkplaats van de SMZK.

- SMZK heeft 7 molens in beheer: Schoterveense molen, De Adriaan, De Eenhoorn, De Vijfhuizer Molen en De Hommel (deze 5 molens zijn in eigendom van gemeente Haarlem), het molentje van Groenendaal (gemeente Heemstede) en De Kleine Veer (Recreatieschap Spaarnwoude).
- SMZK beschikt over circa 36 vrijwilligers, van wie 14 vrijwillig molenaar. Ook heeft zij een groep (technische) vrijwilligers met een eigen werkplaats die het onderhoud en de reparaties doen. SMZK heeft circa 300 donateurs. De jeugdgroep is beëindigd.
- Gemeente Haarlem neemt groot onderhoud en restauraties voor haar rekening, evenals de kosten voor aankoop van materialen voor het onderhoud. Dat geldt ook voor de premies van verzekeringen. Daarnaast verleent gemeente Haarlem jaarlijks een financiële bijdrage aan SMZK: 340 euro per molen in 2010, voor klein onderhoud en de werkplaats. Ook draagt zij de provinciale bijdragen van 1000 euro per molen over aan SMZK en dat wordt aangewend voor de vervanging van zeilen, materiaal aankopen, etc.
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Gemeente Haarlem heeft dit bij Willis Verzekeringen ondergebracht.
 - Dekking volgend opgegeven herbouwwaarde per molen. De herbouwwaarde varieert vanaf 475.000 euro tot ruim 1 mln euro.
 - Premies voor brandverzekeringen: 0,425 ‰ per jaar van 1 mln euro.
 - Eigen risico: 2.500 euro per gebeurtenis.
 - Grote schades of claims: in 1998 is molen De Veer getroffen door brandstichting en in 2002 herbouwd (in eigendom van het Recreatieschap). In 1967 is molen De Hommel door blikseminslag getroffen en in 1972 herbouwd met behoud van casco.
 - Condities: bij de restauratie van De Adriaan is een sprinklerinstallatie overwogen, maar wegens de hoge kosten is dit niet tot uitvoering gekomen. Er is gekozen voor brandalarmdetectors, brandblussers en preventieve maatregelen zoals het aanlichten van de molen. Aanlichten gebeurt ook bij de Schoterveense molen en De Vijfhuizer Molen. Dat is fraaier voor het publiek en werkt preventief tegen vandalisme. SMZK heeft handige tips tegen vandalisme die in de praktijk zijn bewezen, bijv.: licht met tijdschakelaars in molens en fietsen voor het hek bij molens plaatsen, waardoor de indruk wordt gewekt dat in de molens vrijwilligers aanwezig zijn.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars, ongevallen en aansprakelijkheid, loopt via het Gilde.
 - Voor de overige vrijwilligers zijn verzekeringen bij Delta Lloyd afgesloten (premie 6,60 euro per vrijwilliger en per jaar). Dat was voordeliger dan verzekeringen van vrijwilligers via de gemeente (VNG-arrangement).
 - Er is geen bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten, omdat SMZK wel het nut ervan inziet, maar het risico laag inschat.
 - Voor de activiteiten (rondleidingen) in De Adriaan waar veel publiek komt is een aparte Stichting Molen De Adriaan gevormd en zijn ongevallen en aansprakelijkheid apart geregeld.
- De nieuwe provinciale subsidieregeling biedt voor SMZK een licht voordeel t.o.v. de oude draai- en maalpremieregeling. Dat uitkomsten voor de 5 molens die in eigendom van gemeente Haarlem en in beheer van SMZK zijn:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 4.420 euro per jaar
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: 5.000 euro per jaar

Voordeel: 580 euro per jaar

Houtzaagmolen De Eenhoorn draait minder dan de andere molens en een vaste bijdrage van 1000 euro is bij deze molen aantrekkelijker. SMZK gebruikt de oude tellers. Het

aantal omwentelingen van de molens neemt in de loop der jaren langzaam toe. Over enkele jaren zou de oude provinciale maal- en draaipremieregeling meer hebben opgebracht.

- BRIM: bij molens van de gemeente wordt maximaal 30% door het Rijk betaald.
- Incidenteel zijn er bijzondere baten:
 - De Jonge Arnoldus heeft een bijdrage aan de SMZK en Stichting Molen De Adriaan verleend.
 - Legaten: van een legaat is een molenaarsfonds gevormd, dit is op een spaarrekening gezet en daarvan worden de kosten van opleidingen van vrijwillige molenaars betaald.
 - Sponsors die de aanschaf van o.a. een nieuwe cirkelzaag mogelijk hebben gemaakt.
- Wet- en regelgeving vraagt steeds meer tijd van het bestuur van SMZK, waaronder Arbo, bouwbesluiten en milieu. Milieuregelgeving draaft soms een beetje door, bijv. de schors van stammen bij de houtzaagmolen De Eenhoorn werden als milieuvervuiling gezien, omdat daarin olieresten van een motorzaag zouden kunnen zitten. De gemeente verwerkt op dezelfde locatie houtsnippers in plantsoenen en daarvoor worden takkenversnipperaars met een verbrandingsmotor gebruikt. Dat valt niet uit te leggen aan vrijwilligers.
- SMZK heeft twijfels over het bestaansrecht van de Noord-Hollandse Molenfederatie. Voor vragen over bijv. juridische zaken en molenbiotopen maakt zij al gebruik van Vereniging De Hollandsche Molen. Het verlanglijstje van SMZK voor Noord-Hollandse Molenfederatie omvat in prioriteiten:
 - Netwerken met lokale overheden: provincie, waterschappen en gemeenten.
 - Onderlinge communicatie en samenwerking tussen molenstichtingen: kennis delen, kennisoverdracht.
 - Het bestuur van de Noord-Hollandse Molenfederatie moet praktijkgericht zijn, in de praktijk geworteld zijn en affiniteit hebben met vrijwilligerswerk.

De Adriaan te Haarlem

Stichting De Westfriese Molens

Gesprek op 26 januari 2010 met Klaas Jan van het Hart van Stichting De Westfriese Molens (SDWM). Klaas Jan van het Hart is circa 18 jaar bij SDWM actief: eerst vrijwillig molenaar en later penningmeester. Hij werkt bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

- Stichting De Westfriese Molens (SDWM) heeft 13 molens in eigendom, waarvan 9 grote watermolens, 2 voormalige korenmolens en 2 wipmolentjes.
- Brand- en stormschade:
 - "Premier-risque", bij Onderlinge 1860 in Hoorn dat gunstiger condities offereerde dan Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer.
 - Dekking o.b.v. 40% herbouwwaarde. SDWM ging daarbij uit van 60% dekking door de oude BRIM-regeling, maar dat is in de nieuwe BRIM-regeling onzeker. SDWM gaat naar alternatieven met een eigen risico kijken.
 - Premies: totaal circa 8000 euro per jaar. Dat is lager door de lagere dekking.
 - Geen grote schades of claims: 1x lichte bliksemschade, circa 6-7 jaar geleden, dat liep gelukkig met een sisser af.
 - Condities: geen bijzonderheden.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars, ongevallen en aansprakelijkheid, via Het Gilde. Dat geldt ook voor oudberoepsmolenaars.
 - Geen ervaring met verzekering van vrijwilligers bij gemeenten (VNG-arrangement).
 - Er is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
- Effect van aanpassing provinciale maal- en draaipremieregeling:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: ca 10.000 euro per jaar
 - Nieuwe regeling: o.b.v. 1000 euro per molen: 11.000 euro per jaar

Voordeel ca 1.000 euro per jaar
- Fondsen voor investeringen:
 - VSBfonds: jarenlang, bv. 30.000 euro voor restauratie Koggemolen Westuit No 7.
 - Prins Bernhard Cultuur Fonds, jarenlang, bijv. 3x Koggemolen Westuit No 7.
 - St. De Jonge Arnoldus: financiële bijdragen in restauratie van De Kaagmolen, Koggemolen Westuit No 7 en 1x aanzuiveren van een exploitatietekort.
 - Kleinere fondsen via bemiddeling door Vereniging De Hollandsche Molen.
- BRIM : de nieuwe regeling is eenvoudiger met minder administratieve lasten, omdat de stabucodes zijn vervallen. Een nadeel is dat de koppeling met gemeenten is losgelaten. De West-Friese gemeenten blijven bereid tot 25% co-financiering, maar SDWM moet nu wel extra aandacht geven aan tekst en uitleg t.b.v. gemeenten, aanpassing van gemeentelijke subsidieverordeningen en voorfinanciering van gemeentelijke bijdrage in bij voorkeur 6 gelijke delen. Clusteren is mogelijk vanaf 15 molens, maar SWM is nog te klein. Bij de restauratie van Koggemolen Westuit No 7 werd een sprinklerinstallatie verplicht gesteld door de Rijksdienst. Later bij De Woudaap (HHNK) niet.
- Meerjarenprognoses: de exploitatie is niet structureel dekkend, tekorten naar schatting 5000 euro per molen per jaar, het eigen vermogen wordt langzaam verteerd (dit komt overeen met St Schermer Molens die circa 4500 euro per molen per jaar tekort komt).
- Projecten in voorbereiding: Ceres, korenmolen, i.s.m. gemeente Stede Broec en de Historische Vereniging. Er is een nieuwe molenaar aangesteld. De gemeente heeft grond rondom de molen aangekocht. De oude gebouwen zijn gesloopt. Brainstormfase is aangebroken. De recreatieve en toeristische functie van deze molen worden uitgebreid met een historische expositie en vaarexcursies in de omgeving.
- De Stofmolen in Wijdenes, in eigendom van de gemeente Drechterland, is inmiddels gerestaureerd.

- HHNK (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier)
 - Omstreeks 2002 zijn 5 watermolens overgenomen van voormalige Waterschap Westfriesland die daarbij een bruidschat van circa 450.000 euro (1 mln gulden) verstrekte.
 - SWM ontvangt geen jaarlijkse bijdragen van HHNK (in tegenstelling tot St Schermer Molens dat onder het gebied van het voormalige Waterschap Het Lange Rond valt).
 - De meeste watermolens zijn draai- en maalvaardig: 5x in waterbeheer, 2x in circuit en 1x geen functie (Molen Waarland). Noodbemaling bij calamiteiten is mogelijk.
 - Keur: bedreiging van molenbiotoop bij de Hensbroekermolen door woningbouwplannen van gemeente Heerhugowaard (bouwplan De Draai). HHNK werkt samen met Ver De Hollandsche Molen. Een compromis is geen gelopen race. De gemeente blijft zich sterk maken bij HHNK voor ontheffing.
 - Reductie van CO₂-emissies is mogelijk door de inzet van watermolens, zo blijkt uit Milieuwedstrijd en interview Klaas Sjouke de Boer (artikel in NHD 17-12-2009).
- De bruidschat van het voormalige waterschap Westfriesland is deels in spaargeld bij Rabo (nu lage rente) en deels via Rabo in obligaties (bedrijven, gespreid en gemiddelde rente ruim 6%) belegd. SDWM hanteert een rekenrente van 6% voor de bruidschat, de rente wordt voor jaarlijks onderhoud benut en de hoofdsom moet risicomijdend worden belegd om het vruchtgebruik te waarborgen. SDWM kijkt ook naar deposito's. Ter overweging: via treasury van HHNK navragen of de Nederlandse Waterschapsbank bereid is gunstige tarieven voor deposito's af te geven, omdat het om een bruidschat voor watermolens gaat en dat is gerelateerd aan haar core-business.
- Bestuur: nieuwe voorzitter is Johan Bruins Slot, ex-dijkgraaf van voormalig Waterschap Westfriesland en CDA-lid in Provinciale Staten van Noord-Holland.
- Verlanglijstje van SDWM voor Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Financiële basis op langere termijn helpen veilig stellen, gat in dekking door terugtrekkende overheid dichten, bij provincie pleiten voor herstel van 15% of 25% bijdrage in restauraties.
 - Verzekeringen.
 - Overdracht van watermolens door HHNK: liever zo laten, omdat HHNK haar watermolens prima onderhoudt. De molenstichtingen kunnen beter samen met de Noord-Hollandse Molenfederatie op trekken naar HHNK, gezamenlijk onderhandelingen voeren en onderling afspraken maken over de randvoorwaarden voor de bruidschat als HHKN uiteindelijk toch de molens wil overdragen

Molen Westtuit No 7

Stichting Schermer Molens

Gesprek op 24 november 2009 met Fred van Zon van Stichting Schermer Molens (SSM)
Fred van Zon is secretaris/penningmeester, hij heeft bij Rabo in Amsterdam gewerkt, sinds 1993 bestuursfuncties bij Vereniging De Hollandsche Molen en SSM.

- SSM heeft 14 watermolens en 1 korenmolen in eigendom. Zij heeft een nieuwe website: www.schermermolens.nl
- Brand- en stormschadeverzekeringen:
 - Brand: 2,06‰ o.b.v. herbouwwaarde (ca 1 mln. euro per watermolen), Onderlinge Brandwaarborg Mij in Deventer. Bijgebouwen bij molens zoals schuren worden niet meer verzekerd, besparing ca 1.100 euro. Bij brand kan de monumentenstatus verloren gaan en dan vervalt de BRIM. SSM pleit voor een onderzoek en brainstormen over andere alternatieven voor brandverzekeringen, bijv. een calamiteitenfonds op landelijk niveau. Er hebben zich geen grote schades voorgedaan. Landelijk lopen gemiddeld 0,8 molens per jaar brandschade op door bliksem of vuurwerk.
 - Stormverzekering: beëindigd, besparing ca 6.600 euro. In de afgelopen 10 jaar heeft zij ca 55.000 euro premies betaald en ca 8.000 euro schadeuitkeringen gekregen. Eigen risico was 1.100 euro per gebeurtenis. SSM wil een voorziening, "calamiteitenfonds", van 25.000 euro per molen vormen voor stormschades zoals roedebrek, tezamen 375.000 euro, ten laste van het eigen vermogen.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars zijn voor ongevallen en aansprakelijkheid verzekerd via Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. SSM vraagt zich af de dekking toereikend is.
 - Voor de overige vrijwilligers maakt SSM geen gebruik van de gratis collectieve verzekeringen van de gemeente, omdat het balanstotaal te groot is (> 5.000 euro) en er zijn twijfels over de dekking van WA. Dekking alleen bij overlijden en blijvende invaliditeit, maar wat gebeurt er bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of als er disputen over Arbo-regeling ontstaan? Arbo-regelgeving is niet toegesneden op cultuurhistorische objecten uit de 17^e eeuw en vrijwilligerswerk.
 - Bestuurdersaansprakelijkheids verzekering is geregeld bij AIG.
 - Overige verzekeringen lopen bij Interpolis.
- Derving van inkomsten door aanpassing van provinciale maal- en draaipremieregeling:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 23.600 euro
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: -/- 15.000 euro
 - Afname: -/- **8.600 euro**
- BRIM :
 - BRIM stelt wel verzekeringseisen, maar de hoge verzekeringspremies komen niet in aanmerking voor een (gedeeltelijke) Rijksbijdrage.
 - BRIM-regelgeving heeft een horizon van maximaal 6 jaar en mist een lange termijn benadering. Riet moet na circa 50 jaar worden vervangen, er behoort daarvoor een voorziening te worden gevormd en jaarlijkse dotaties aan deze voorziening zouden mogelijk moeten zijn.
- HHNK verleent een financiële bijdrage van 4.300 euro per jaar voor 14 watermolens, o.b.v. de oude regeling van een van de rechtsvoorgangers, waterschap Het Lange Rond. Rob Veenman, DB-lid van HHNK, is bestuurslid.
- St. De Jonge Arnoldus verstrekke 35.000 euro in deze 6-jaarsperiode, 20% van BRIM.
- VSBfonds gaf 680.600 euro voor maal- en draaivaardige restauratie van 11 molens.

- Meerjarenprognose 2013-2018 geeft structurele exploitatietekorten te zien, ca 64.000 euro per jaar, omgerekend ca 4.600 euro per watermolen. Het eigen vermogen wordt binnen 5 à 10 jaar opgegeten bij ongewijzigd beleid met deze tekorten. SSM is daarbij in de BRIM uitgegaan van max. 75.000 euro per molen over 6 jaar, 60% Rijk en 40% eigen inbreng. SSM hanteert voor beheer ca 18.000 euro per molen per jaar (incl. riet).
- De provincie Zuid-Holland neemt 25% voor haar rekening, waardoor een eigen bijdrage van 5% resteert (bron: Cees Bakker, voorzitter van SIMAV).
- Korenmolen De Otter in Oterleek draait kostenneutraal. In de molenshuur is een bakkerij en winkel. Er werken mensen met een verstandelijke beperking.
- SSM is niet ingevoerd in het provinciale netwerk, bijv. Ernst vd Kleij, ambtenaar voor cultuurhistorie (i.t.t. Vereniging De Zaanse Molen), maar wel lokaal (gemeente) en landelijk (Vereniging De Hollandsche Molen).
- Verlanglijstje voor Noord-Hollandse Molenfederatie in prioriteiten:
 - Verbetering provinciale subsidieregeling, compensatie verlies maal- en draairegeling.
 - Inventarisatie van subsidieregelingen in andere provincies.
 - Beheer- en exploitatieproblematiek inzichtelijk maken en vertalen. Dit agenderen voor provinciale bijeenkomsten met andere molenstichtingen.
 - Verzekeringen versus calamiteitenfonds.

Middenmolen D, Schermer

Vereniging De Zaanse Molen

Gesprek op 11 november 2009 met Henk Draijer, penningmeester van Vereniging De Zaanse Molen (VDZM). Henk Draijer is bijna 10 jaar penningmeester. Hij was controller bij McDonald's en daarvoor bij Albert Heijn, nu VUT/AOW. Ook is hij penningmeester bij een zwemclub.

- Vereniging De Zaanse Molen heeft 12 industriemolens en een molenmuseum in eigendom. In 1925 is de vereniging opgericht. Zij telt ruim 3700 leden.
- Brand- en stormschade verzekeringen:
 - Brand: 2,06 ‰, Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij, Deventer.
 - Storm: 0,43 ‰, Assuratiekantoor H.M. Scheeffers, Deventer.
 - Premies voor brand + storm van 12 molens in 2009: ca 47.500 euro.
 - Verzekerde herbouwwaarde: ca 16,4 mln euro. Bij industriemolens ligt dit hoger dan bij koren- en watermolens.
 - Schades: totaal ca 30.000 euro in de afgelopen 10 jaar (dus gemiddeld 3000 euro p/jr). Brandstichting in de hut bij Het Prinsenhof was de grootste schadepost.
 - Eigen risico is laag: circa 1000 euro. Hij is voorstander van een hoger eigen risico voor brand, bijv 100.000 euro, als dat een aanzienlijke reductie van premies mogelijk maakt. Het publiek is bereid tot giften bij calamiteiten. De bespaarde premies wil hij dan in een voorziening eigen risico stoppen.
 - Conditie: geen bijzonderheden.
- Overige verzekeringen:
 - Vrijwillige molenaars zijn verzekerd via Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.
 - Overige vrijwilligers gaat VDZM onderbrengen in verzekeringen van de gemeente.
 - Er is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
 - Transportverzekeringen exposities, Marsh.
 - Bedrijfsschade derving 50% entreegelden is gedekt.
- De opheffing van de provinciale maal- en draaipremieregeling en invoering van een vaste bijdrage van 1000 euro per molen is een forse aderlating voor de exploitatie:
 - Oude regeling, o.b.v. malen en draaien: 20.000 à 21.000 euro per jaar
 - Nieuwe regeling, o.b.v. 1000 euro per molen: 12.000 euro per jaar

Nadeel: 8.000 euro per jaar

Vraag: waarom niet o.b.v. verzekerde herbouwwaarde?

- BRIM: 60%, waaronder restauratie van Het Prinsenhof.
 - Rijksbijdragen zijn te laag voor (complete) restauraties van industriemolens.
 - Onvoorziene kosten of tegenvallers kunnen niet met het BRIM worden verrekend.
 - Rijksdienst verlangt sprinklerinstallaties in Het Prinsenhof, terwijl het BRIM niet voorziet in een tegemoetkoming in de extra kosten.
- Provincie Noord-Holland heeft aan de restauratie van de kap van De Huisman een bijdrage toegezegd ten laste van haar crisispotje voor cultuur. Dat provinciale crisispotje bevat totaal 10 mln. euro voor de komende 3 jaar. Sascha Baggerman, Gedeputeerde voor Cultuur, komt in maart naar de Zaanstreek om dit te bespreken.
- Giften, sponsors en legaten:
 - Giften van leden en bedrijven.
 - Fondsen: Honig Laan Fonds ea behoren tot de trouwe geldgevers.

- Stichting De Jonge Arnoldus: zij heeft in aanvulling op het BRIM (bv onvoorziene kosten of tegenvallers) restauraties van industriemolens mogelijk gemaakt: Het Prinsenhof, De Schoolmeester en Het Jonge Schaaap. Ook heeft zij een financiële bijdrage verleend aan een DVD/film over de restauratie van Het Jonge Schaaap om de expertise en vakkennis in de molenmakerij voor toekomstige generaties veilig te stellen.
- BankGiro Loterij draagt 100.000 euro bij aan de restauratie van De Huisman.
- Albert Heijn en Wijnkoperij Ribouvin organiseren wijnacties voor De Huisman.
- Een veertiental bedrijven zijn vaste sponsors (zie website).
- Exploitatie:
 - De omzet bedraagt ca 400.000 à 500.000 euro per jaar. Vaste componenten zijn:
 - Contributies van ruim 3700 leden bedragen ca 57.000 à 58.000 euro per jaar.
 - 50 % van de entreegelden van 2 molens bij De Zaanse Schans.
 - Gemeente Zaanstad: 9.500 euro per maand voor museum, totaal 109.000 euro.
 - De exploitatie is niet structureel sluitend.
 - Onderhoud en andere vaste lasten kunnen niet door vaste baten worden gedekt.
 - Contributies gaan merendeels op aan verzekeringspremies.
- Bij de Ooievaar kan geen BTW op onderhoud worden teruggekregen, omdat er geen activiteiten mogelijk zijn.
- Het bestuur bestaat uit vrijwilligers. Aandachtsvragers zijn:
 - Netwerken vraagt (te) veel tijd, De voorzitter heeft deze maand 40 uitnodigingen, waaronder overheden en fondsen die je niet kunt overslaan.
 - Wet- en regelgeving, langs elkaar heen werken van overheden.
 - Verlies van provinciale maal- en draairegeling.
 - Gemeente Zaanstad laat handhaving van molenbiotopen sloffen, bijvoorbeeld bij De Schoolmeester.
 - De Zaanse Schans dreigt te commercieel te worden.
- Verlanglijstje voor de Noord-Hollandse Molenfederatie van wat zij moet aanpakken:
 - Verbetering van de provinciale subsidieregeling, compensatie van het verlies door de opheffing van de provinciale maal- en draairegeling.
 - Samenwerking en kosten delen, waaronder verzekeringen
 - Molenbiotoop.

